

MALITSEQARTITSINERMUT NALUNAARUSIAQ

NUNA TAMAKKERLUGU MEEQQANIK
KINGUAASSIUTITIGUT ATORNERLUISARNERMUT
TUNNGATILLUGU SULLISSISUNUT NAJOQQUTASSIAP
SUNNIUTAANIK PILLUGU NALILERSUINEQ

ISUMAGINNINNERMUT AQUTSISOQARFIK
NOVEMBARI 2020

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

IMARISAI

AALLAQQAASIUT.....	2
NAJOQQUTASSIAQ.....	5
SIUNERTAQ.....	8
SULLINNIAKKAT.....	9
OQAATSIT PINGAARNERIT.....	10
MALITTARINNILLUNI NALUNAARUSIAP SANNA.....	11
PAASSISSUTISSAT ATORNEQARTUT.....	12
KOMMUNIT AGGUATAARNERAT.....	14
AVANNAATA KOMMUNIA.....	15
SULISUTUT NALORNINEQ.....	16
Illoqarfiit.....	18
Nunaqarfiit.....	20
Sunniutitut misigineqartoq: Pasitsannermi iliuuseqarneruneq.....	23
NALUNAARTUSSAATITAANEQ.....	24
Illoqarfiit.....	25
Nunaqarfiit.....	26
Sunniutitut misigineqartoq: Nalunaaruteqarnerit amerlinerat nalunaaruteqarnissamullu sakkortunerusumik pisussaaffeqarnermik isumaginnineq.....	27
KINGUAASSIUUTITIGUT ERNUMANARTUMIK PISSUSILERSORNEQ.....	28
Illoqarfiit.....	29
Nunaqarfiit.....	30
Sunniutitut misigineqartoq: Kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersorneq pillugu ilisimasat pissarsiaqarnartut.....	32
KOMMUNE QEQTALIK.....	34
SULISUTUT NALORNINEQ.....	34
Illoqarfiit.....	36
Nunaqarfiit.....	37
Sunniutitut misigineqartoq: Nalorninnginneruneq paasiniaanerunerlu.....	37
NALUNAARTUSSAATITAANEQ.....	38
Illoqarfiit.....	39
Nunaqarfiit.....	40
Sunniutitut misigineqartoq: Atornerluisoqarsimatillugu nalunaaruteqarnissamut piareersimaneq.....	40
KINGUAASSIUUTITIGUT ERNUMANARTUMIK PISSUSILERSORNEQ.....	41

Nunaqarfiit	43
Illoqarfiit	43
Sunniutitut misigineqartoq: Sammisag merserineqartoq ammanermik taarserneqartoq	44
QEQQATA KOMMUNIA	46
SULISUTUT NALORNINEQ.....	47
Sunniutitut misigineqartoq: Kommunimi sulisutut nalornineq annikitsuararsuaq	48
NALUNAARTUSSAATITAANEQ.....	49
Sunniutitut misigineqartoq: Nalunaaruteqarneq pillugu suleriuseq ilisimaneqarluarpoq	50
KINGUAASSIUUTITIGUT ERNUMANARTUMIK PISSUSILERSORNEQ.....	51
Nunaqarfiit	52
Illoqarfiit	53
Sunniutitut misigineqartoq: Sulisut akornnganni killissat peqqinnartut ersarinnerulerput	54
KOMMUNEQARFIK SERMERSOOQ	55
SULISUTUT NALORNINEQ.....	55
Illoqarfiit	57
Sunniutitut misigineqartoq: Nalunaartussaataaneq pillugu ilisimasaqarneruneq meeqqanullu attaveqarluarnerulerneq.....	58
NALUNAARUTEQARNEQ.....	59
Sunniutitut misigineqartoq: Nalunaarusiortarnermik paasinnilluarneruneq kiisalu meeqqanut tusarnaarneruneq...61	
KINGUAASSIUUTITIGUT ERNUMANARTUMIK PISSUSILERSORNEQ.....	61
Sunniutitut misigineqartoq: Nalorninnginneruneq iliuseqarnissamullu piginnaaneqarnerulerneq	64
KOMMUNE KUJALLEQ.....	66
SULISUTUT NALORNINEQ.....	66
Illoqarfiit	68
Nunaqarfiit	69
Sunniutitut misigineqartoq: Oqaloqatigiinneruneq paquminarsaajunnaarnerlu.....	69
NALUNAARUTEQARNEQ.....	69
Illoqarfiit	71
Nunaqarfiit	71
Sunniutitut misigineqartoq: Nalunaaruteqartarnerit pillugit ilisimasaqarnerulernikkut iliuseqarnerulerneq	72
KINGUAASSIUUTITIGUT ERNUMANARTUMIK PISSUSILERSORNEQ.....	73
Illoqarfiit	74
Nunaqarfiit	75
Sunniutitut misigineqartoq: Kinguaassiuutitigut atornerluineq pillugu paquminarunnaarsitsineq.....	75
PINGAARNERTUT INERNILIUSSAQ.....	76

SIUNERTAQ 1: QULAAJAANEQ	78
SIUNERTAQ 2: NAJOQQUTASSIAP SUNNIUTAANIK NALILERSUINEQ	80
Avannaata Kommunia.....	81
Kommune Qeqertalik.....	83
Qeqqata Kommunia.....	84
Kommuneqarfik Sermersooq.....	85
Kommune Kujalleq.....	87
SIUNERTAQ 3: INNERSUUSSUTIT.....	88
Nunaqarfinnik immikkut eqqumaffiginnineq.....	88
Kinguaassiuutit pillugit isiginnittaatsimik peqqinnartumik eqqumaffiginninneruneg	89
Meeqqat kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersortut pillugit qaammarsaaneruneg	89
Ilinniarfeqafiit aqputigalugit Najoqqutassiamik sulii annerusumik atuutsitsilerneq.....	89
Najoqqutassiap sunniutaanik nalilersuineq	90
NAJOQQUTAT ALLATTORSIMAFFIAT	91

AALLAQQAASIUT

Naalakkersuisut kinguaassiuutitigut atornerluineq akiorniarlugu periusissiaat 2018-2022 2018-imi aggustip 20-anni saqqummersinneqarpoq. Innuttaasut kinguaassiuutitigut atornerlunneqarnermit eqqugaasut tamaasa sapinngisamik pitsaanerpaamik ikiorneqarnissaat tapersorsorneqarnissaallu qulakkeerneratigut nuna tamakkerlugu pitsaasumik allannguinnissaq kinguaassiuutitigullu atornerluinerit amerlassusaannik ikilisitsinissaq periusissiami anguniagaavoq.

Periusissiaq Killiliisa malittarinnittoqatigiinnik, ataatsimut isiginnilluni suliniuteqarnissap qulakkeernissaanut susassa qarfinnit assigiinngitsuneersut suleqatigiilluartunik, taaneqartartumik tungaveqarpoq. Taamatuttaaq ingerlatsisut susassa qartut ilisimasanik avitseqatigiinnerisa pitsanngorsarnissaat kiisalu piumasaqaatinik eqqortitsisumik innuttaasunut neqerooruteqarnissaat malittarinnittoqatigiit siunertaraat.

Periusissiamiippuut sammisat pingaarnert arfinillit tamarmik immikkut susassa qarfinni anguniagartallit kiisalu suliniutaasussatut siunnersuutitallit. Sammisat pingaarnert arfinillit tassaappuut:

1. Paasissutissanik ilisimasanillu avitseqatigiinneq
2. Pitsaaliuineq
3. Susassa qarfiit akimorlugit suleqatigiinneq
4. Eqqugaasut qanigisaasullu
5. Nunaqqatigiit
6. Kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliortutut pissusilersortut

Periusissiamik 2018-imi saqqummersitsinerup kingorna Killiliisa suliniutinik arlalinnik sammisanut arfinilinnut attuumassuteqartunik pilersitsivoq. *Meeqqanik kinguaassiuutitigut atornerluineq pillugu ilinniagalinnut najoqqutassiaq*¹ (maannamiit Najoqqutassiamik taaneqartartussa) ilaatigut sammisani pingaarnerni immikkoortunik arlalinnik pilersuivoq taamaallunilu pitsaasumik

¹ Najoqqutassiaq Killiliisa:

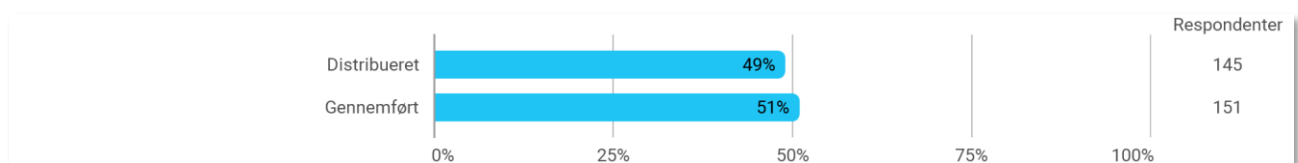
<https://naalakkersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/Attached%20Files/Familie/GL/2019/Killiliisa%20h%C3%A5ndbog%20KAL.pdf>

allanguinissamut kiisalu kinguaassiuutitigut atonerluinermik pitsaaliueqataanissamut taperseeqataalluni.

Killiliisami malittarinnittoqatigiit nalilerpaat kinguaassiuutitigut atonerluineq pillugu atortussanik tigussaasunik nunatsinni amigaateqartoqartoq. Tamanna tunngavigalugu Najoqqutassiaq suliarineqarpoq. Taamaattumik Najoqqutassiaq malittarinnittoqatigiit qanimut suleqatigalugit pilersinneqarpoq. Malittarinnittoqatigiit taamatuttaaq Najoqqutassiap imarisaanut ilaliipput.

Taamaattumik Najoqqutassiaq siunertarineqartumut naapertuuttumik atuunnersoq malittarinnilluni nalunaarusiami siunertarineqarpoq. Eqqaaneqartariaqarpoq Najoqqutassiap saqqummersinneqarneraniit siammarterneqarneraniillu qaammatit arfinillit qaangiuttut malittarinnillu misissuineq aallartinneqarmat.

Ataani takussutissiamit ersersinneqarpoq Najoqqutassiaq pillugu immersugassaq malittarinninnermi atugassaq sulisunut katillugu 296-inut², ilinniarsimasunut ilinniarsimangitsunullu, agguanneqarsimasoq. Taamaattorli sulisunit 296-init taakkunannga suli amerlanerujussuit imaassinnaavoq Najoqqutassiaq tigusimagaat. 296-iusunit taakkunannga 151-it immersugassaq immersorsimavaat. Tassa 51%-it akissuteqarsimapput, tamannalu Najoqqutassiap sinerissami sunniutaanik naammaginartumik tutsuiginartumillu malittarinninnermut nalilersuinernullu atorneqarsinnaalluarpoq. Kommunit tamarmik misissuinnermi sinniisuutitaqarput.

Takussutissiaq 1: Kommunini tamani akisut procentinngorlugit nalunaarsorneqarnerat

² Najoqqutassiami sulisut tassaapput ilinniarsimasut ilinniarsimangitsullu nunatsinni ulluinnarni meeqqanik inuusuttunillu sullissisut. Taamaattumik malittarinnillu nalunaarusiami aamma Sulisut maannamiit eqqaaneqartassapput.

NAJOQQUTASSIAQ

Killiliisap Najoqqutassiaani siunertarineqarpoq nunatsinni meeqqanik inuusuttunillu sullissisut, ilinniarsimasut ilinniarsimangitsullu, tamaasa ikiorsernissaat, Najoqqutassiaq tallimanik immikkoortortaqrpoq:

- Immikkoortoq 1: Pitsaaliuineq siusissukkullu paasiniaaneq
- Immikkoortoq 2: Iliuuseqarneq
- Immikkoortoq 3: Sullissisut akimorlugit suleqatigiinneq
- Immikkoortoq 4: Sumi ikiortissarsiortoqarsinnaava?
- Immikkoortoq 5: Meeqqanik kinguaassiuutitigut atonerluineq pillugu ilisimasat annertunerusut

Immikkoortut tamarmik sammisami pineqartuni assersuutininik aalajangersimasunik tigussaasunik piviusuutitamik misissuinernik imaluunniit sammisaq pillugu sulii paasisaqarnerunissamut innersuussutinik naggaserneqarput.

Najoqqutassiap immikkoortuani 1-imi meeqqat kinguaassiuutitigut atonerlugaasimasut ilisarnaataat qisuariaataallu ukkatarineqarlutillu sammisamik paquminarunnaarsitsinissamut tungaviliisoqarpoq.

Najoqqutassiap immikkoortuani 2-mi pingaartumik meeqqat atugarliortut sullinnissaat ukkatarineqarlunilu oqartussaasunut nalunaaruteqarnissamut ilitsersuutit paasiuminartut ersarissullu tungavilerneqarput.

Immikkoortumi 3-mi pingaartumik meeqqat pillugu isumakuluttoqartillugu inissisimaffiit akisussaaffiillu agguataarneqarnerat ukkatarineqarpoq.

Immikkoortumi 4-mi sulinerup nalaani imminut paarinissap eqqumaffiginissallu pingaaruteqassusia innersuussutigineqarlunilu eqqaasitsissutigineqarpoq.

Immikkoortumi kingullermi 5-imi kinguaassiuutitigut atorneerlunneqarnerup kingunipilui, imminut toqunnissamik eqqarsaatit, atorneerluinermik ajornartorsiutit assigisaallu pillugit paasissutissat ilisimasallu atuarneqarsinnaapput.

Najoqqutassiaq Killiliisami malinnittoqatigiit qanimut suleqatigalugit iluaqutissatut suliaq, tamatumani malinnittoqatigiit Najoqqutassiap imarisaanut siunnersuuteqartarsimavoq. Malinnittoqatigiit ulluinnarni suliaqartarneq tungavigalugu nalilerpaat meeqqat kinguaassiuutitigut atorneerlunneqartartut pillugit pitsaaliuinnermi iliuuseqarnermilu atortussanik sakkunillu tigussaasunik amigaateqartoqartoq. Malinnittoqatigiit Najoqqutassiamut tunngatillugu siunnersuuteqartarnermi pingaaruteqarpoq. Malinnittoqatigiit tamatuma kingorna inaarutaasunik saqqummiussap pitsaassusaa qulakkeerpaat.

Najoqqutassiaq sulisut tamarmik, ilinniarsimasut ilinniarsimannngitsullu, ulluinnarni meeqqanut attaveqartartut iluaqutiginiassammassuk oqaatsit ulluinnarsiutaasut atorneqarput. Najoqqutassiap sulisunit tamanit atorneqarsinnaanera taamaalillunilu pitsaanerpaamik sunniuteqarnissaa Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup malinnittoqatigiillu pingaartippaat.

Najoqqutassiami piviusunik katersilluni ilinniartitsinermi nunatsinni pissutsit piviusut piviusorsiortullu, aallaavigalugit suliaapput. Sulisut taamaalillutik piviusuusaartitat ilisarinerusinnaavaat. Eqqaaneqartariaqarpoq piviusuutitat ilaat Killiliisami Maligassiuusut ilaannit marlunnit suliarineqarmata.

Maligassiuusut 2018-imi aasakkut pilersinneqarput arfinilinnillu, inuunerup ilaani kinguaassiuutitigut atorneerlunneqarsimasunik atorneerlunneqarsimasunulluunniit qanigisaasunik, ilaasortaqlutik. Maligassiuusut kinguaassiuutitigut atorneerluisarnerup paquminarunnaarsinnissaanik qulakkeerinninnissamut Maligassiuusut tapersersueqataapput. Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup pingaartippaa Maligassiuusut naammaginartumik inuttut ineriartorsimanissaat kiisalu atorneerlunneqarnertik pillugu imminut suliarisimanissaat taamaalillutik tamanut saqqummernissamut nukissaqarluarsinnaaniassammata. Suliaat qajannaraluarluni pingaaruteqarluinnarmat tamanna pingaaruteqarpoq. Inuit eqqugaasut qanigisaasullu kinguaassiuutitigut atorneerluinerup kingorna pitsaanerusumik

inuuneqalersinnaanerannik erseqqissaanermi Maligassuisut ammaanissamut
neriuuteqalersitsinissamullu ikiorsiipput³.

³ Killiliisa, 2019-imi ukiumoortumik nalunaarussiaq:

<https://naalakkersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/Publications/Familie%20og%20Justits/GL/Killiliisa%20Arsrapport%202019%20KA%20web.pdf>

SIUNERTAQ

Nalunaarusiap siunertaa pingasoqiusaavoq:

- *Najoqqutassiap sinerissami sumiiffinni sorlerni tiguneqarsimanageranik, tassanngalu ilanngullugit Najoqqutassiap piumaneqarneranik imaluunniit siammarterneqarnissaanik pisariaqartitsinermik, qulaajaaneq.*
- *Najoqqutassiap siunertaanut naapertuuttumik Najoqqutassiap atorneqarneranik nalilersuineq.*
- *Najoqqutassiap sumiiffinni ataasiakkaani atorneqarnissaanut nunalu tamakkerlugu suliaqaqqinnermut innersuussutinik katersuineq.*

Najoqqutassiamik suliaqarnermi uku siunertarineqassasut aalajangersarneqarpoq:

- *Meeqqat kinguaassiuutitigut atonerlunneqarnissaannik imaluunniit atonerlunneqaqqinnissaannik pitsaaliuinissaq.*
- *Sapinngisamik siusinnerpaamik meeqqat kinguaassiuutitigut atonerlunneqarnerannik paasinninnissaq.*
- *Kinguaassiuutitigut atonerluinerit unitsinneqarniassammata meeqqallu eqqortumik ikiorneqarniassammata meeqqanik atonerluisoqarneranik pasitsaassinermi ilisimasaqarnermiluunniit iliuuseqarnissaq.*

SULLINNIAKKAT

Killiliisap Najoqqutassiaani sullinniakkat tassaapput sulisut tamarmik, ilinniarsimasut ilinniarsimannigitsullu, nunatsinni meeqqanik inuusuttunillu sullissisut. Taamaattumik sullinniakkani pineqartut tassaapput sulisut tamarmik meeqqat kinguaassiuutitigut atonerlunneqarnerannik pitsaaliuinissamut akiuunnissamullu ikiorsiinissamut akisussaasut. Tassa sullinniakkat assersuutigalugu ukunani sulisuusinnaapput: ullukkut paaqqinnittarfiit, atuarfiit sunngiffimmilu ornittakkat, ullukkut unnuakkullu paaqqinnittarfiit, politiit, peqqinnissaqafik il.il.

Najoqqutassiami sullinniakkanut tunngatillugu siunertami pingaartinneqarpoq sulisut meeqqanik kinguaassiuutitigut atonerluineq pillugu suliaqarnermi paasinnissinnaanermut iliuuseqarsinnaanermullu pisariaqartumik ilisimasaqanngitsut ikiorsernissaat. Taamatuttaaq sulisut kinguaassiuutitigut atonerlunneqarsimasut taamaattumillu kinguaassiuutitigut atonerluineq pillugu sulianik artornartunik suliaqarnissamut sapersarsinnaasut ikiorsernissaat siunertarineqarpoq.

Ilisimaneqarpoq pingaartumik illoqarfiit minnerusut nunaqarfiillu ilaat naammagintunik ilinniagalinnut isumalluuteqanngitsut. Najoqqutassiami siunertarineqarpoq nunaqarfinni sulisut ulluinnarni suliffimmini avinngarusimasuni meeqqanik inuusuttunillu sullissisut ikiorsernissaat. Amerlanertigut kisimiillutik akisussaafferujussuaq isumagisarpaat kinguaassiuutitigullu atonerluinermik pitsaaliuinissamut, paasinninnissamut iliuuseqarnissamullu sakkussanik amigaateqartarlutik. Najoqqutassiaq tamanit, ilinniarsimasunit ilinniarsimannigitsunillu, atorneqarluarsinnaaniassammat oqaatsit paasiuminartut iliuuseqarnissamillu ilitersuisut atorlugit allagaavoq.

Najoqqutassiat nunatsinni kommuninut tallimanut tamanut, susassaqarfinni assigiinngitsorpassuarni aqutsisunut, siammarterneqarput. Aqutsisut susassaqarfinni illoqarfinni nunaqarfinnilu sulisunut naleqquttunut Najoqqutassiamik siammarterinissamik akisussaaffilerneqarput. Malittarinnilluni nalunaarusiami titartagartaliussat assigiinngitsut 0 %-imik akisoqarsimaneramik allassimasullit Najoqqutassiap kiisalu/imaluunniit malittarinnilluni misissuineq suliffeqarfinnut anngussimanniginnerannut takussutissaasinnaapput.

OQAATSIT PINGAARNERIT

Najoqqutassiami oqaatsit assigiinngitsut, immikkoortumi 'Ordbogi'mi nassuiarneqartut itisilerneqartullu, atornerqarput. Taakku tassaapput:

ILINNIAGALLIT (SULISUT) > Inersimasut tamarmik meeqqallu pillugit immikkut ilisimasallit meeqqanut inuusuttunullu tunngasunik suliallit, ilinniarsimasut ilinniarsimangitsullu.

MEEQQAT > Meeqqat ukioqanngitsuniit 18-inik ukiullit.

KOMMUNI > Kommunimi immikkoortorta q meeqqat tapersersortariallit pillugit nalunaarutiniq tigooraasoq suliaqartorlu.

PITSAALIUINEQ > Suliassaq meeqqat kinguaassiuutitigut atornerlugaasinnaanerannik pitsaaliisusaaq.

PAASINIAANEQ > Suliaq meeqqat kinguaassiuutitigut atornerlugaappata, sapinngisamik piaarnerpaamik paasititsisusaaq.

ILIUUSEQARNEQ > Suliassaq, meeraq kinguaassiuutitigut atornerlugaasimasooq paasineqarpat piffissaaq eqqorlugu eqqortumillu periuseqarluni iliuuseqarnissaaq.

KINGUAASSIUUTITIGUT ATORNERLUINEQ > Kinguaassiuutitigut killissamik qaangiinermi iliuuserisat suullunniit meeqqanut sammitinneqartut.

TIMI ATORNAGU KINGUAASSIUUTITIGUT ATORNERLUINEQ > Kinguaassiuutitigut killissamik qaangiinermi iliuuserisat meeqqap isigisai, ass. inersimasut imminnut attualaartut imal. atisaqaratik takutittut. Timi attorlugu kinguaassiuutitigut atornerluineq: Meeqqamut toqqaannartumik kinguaassiuutitigut iliutsit, ass. kinguaassiuutitigut iliuuseqarnermut atatil lugu attualaarneqarneq imal. atisaajarneqarneq imal. pinngitsaalillugu manguffigineqarneq.

MEEQQANIK KINGUAASSIUUTITIGUT KAJUNGERISAQARNEQ (PÆDOFILI) > Inuup kinguaassiuutitigut meeqqanut kajungernerera kinguaassiuutinullu tunngatilugu attaveqarnissamik kissaateqarnera. Pædofilit tamarmik kinguaassiuutitigut sammisaqartanngillat, meeqqanillu kinguaassiuutitigut atornerluisut tamatigut pædofiliusaratik.

ILAQUTTAMIT/QANIGIVALLAAKKAMIT ATOQATIGINEQARNEQ > Taanna inersimasut akornanni pisinnaavoq, meeqqat akornanni pisinnaal luni imal. inersimasut meeqqallu akornanni pisinnaalluni. Ilaquttanik /qanigivallaakkanik atoqateqarneq kinguaassiuutitigut atornerluinertut allatulli inatsisinik unioqqutit sineruvoq pineqaatissiisutaasinnaallunilu.

ERSIUTIT QISUARIAATILLU > Inuunermi ajortoqarneranik, ass. kinguaassiuutitigut atornerlugaanermi meeqqat takutitsisarnerat.

ILISIMANNINNEQ > Meeqqap kinguaassiuutitigut atornerlugaasimanera, ass. meeqqap atornerlugaasimanermit timimigut ersiuteqarneragut ilisimagukku imal. meeraq kinguaassiuutitigut atornerlugaasimanerminik oqaluttuarsimappat.

NALUNAARTUSSAATITAANEQ > Nalunaarutussaataaneq tassaavoq meeqqap tapersersortariaqarneranik kommunimut ilisimatitsineq. Meeqqamik tapersersortarialimmik nalunngisaqaruit kommunimut nalunaaruteqarnissamut pisussaaffeqarnerit inatsimmi aalajangersarneqarpoq.

ILINNIAGAQASSUSEQ TUNNGAVIGALUGU ISUMAGINNINNIKKUT MISISSUINEQ > Meeraq tapersersortariaappat kommunimi sullissisup misissuinissaa.

CR – QITIUSUMIK SIUNNERSUISARFIK⁴ > Pitsaaliuinermut Isumaginninnermullu Aqutsisoqarfimmi immikkoortortaq Qitiusumik Siunnersuisarfik pikkorissaanernik ingerlatsisoq.

ANGALALLUTIK KATSORSAASARTUT MEEQQANUT > Meeqqat kinguaassiuutitigut atornerlugaasimasut katsorsarneqarnissaat siunertarlugu angalaqatigiiaat pisariaqartitsineq naapertorlugu nunatsinni angalasartut.

ANGALALLUTIK KATSORSAASARTUT > Qulaani pineqartutut angalaqatigiit inersimasunullu meeraanermi kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimanerminnik kingunerlutitsisunut katsorsartinnissamik neqeroortut.

OQARASUAATIKKUT SIUNNERSUISARFIK TUSAANNGA > Meeqqanut, inuusuttunut inermasunullu inuunermi ajornartorsiutit pillugit oqaloqateqarnissamik allaqateqarnissamillu pisariaqartitsisunut tamanut sianerfissaq.

SULISUTUT NALORNINEQ > Sulisut meeqqat kinguaassiuutitigut atornerlunneqarnerat pillugu oqaasinnguissamik pasitsaassaqarnermiluunniit iliuuseqarnissamut sakkussaaleqigaangata.

MEEQQAT KINGUAASSIUUTITIGUT ERNUMANARTUMI PISSUSILERSORTUT > Meeqqat kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersoraangata killissanillu paasiumaatsitsigaangata.

MALITTARINNILLUNI NALUNAARUSIAP SANNA

Najoqqutassiamik malittarinnilluni nalunaarusiornermi Najoqqutassiap nunatsinni kommunini tallimaasuni qanoq sunniuteqarneranik pingaarnertut erseqqissarneqassaaq. Nalunaarusiaq kommunini illoqarfinnut nunaqarfinnullu sammisat pingaarnertit uku ataannut immikkoortiterneqarsimavoq:

- [Sulisutut nalornineq](#)
- [Nalunaaruteqarneq](#)
- [Kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersorneq](#)

Malittarinnilluni misissuinermi sulisut akissutaat tunngavigalugit sammisat pingaarnertit taakku toqqarneqarput.

Najoqqutassiap sammisanut qulaani eqqaaneqartunut sunniutaasa misissornerisa kingorna kommunini ataatsimut isigalugu sunniutitit misigineqartut eqqartorneqassapput. Malittarinnilluni nalunaarusiaq pingaarnertut inerniliussamik kiisalu suleqqinnissamut innersuussutinik naggaserneqassaaq.

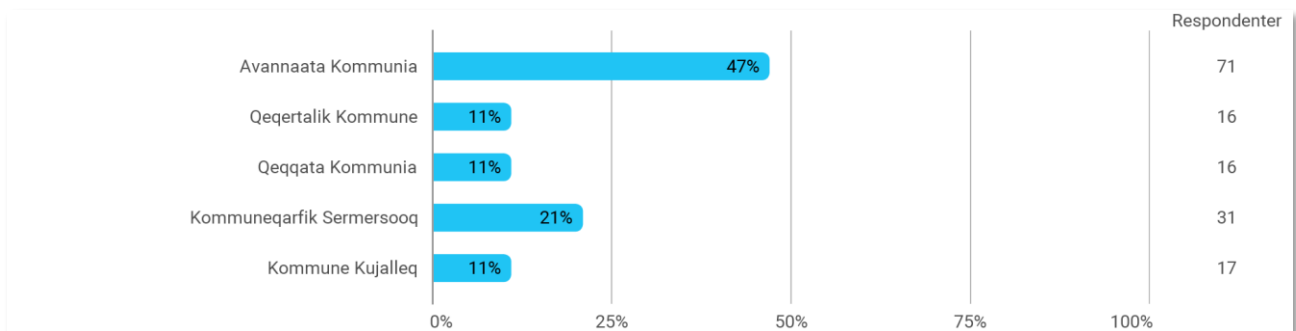
⁴ Maanna Inuttaasunut Immikkoortortaqarfik – Isumaginninnerup Aqutsisoqarfiata ataani.

PAASISSUTISSAT ATORNEQARTUT

Malittarinnilluni misissuinerimi paasissutissat 2020-mi marsimiit 2020-mi maajip tungaanut katersorneqarput. Malittarinnilluni nalunaarusiaq susassaqarfinni tamani ulluinnarni meeqqanik inuusuttunillu sullissiffiusuni paasissutissanik annertuunik katersuinermik tungaveqarpoq. Tamatumani Najoqqutassiap sunniutaasa assigiinngitsunit qulaajarnissaat aamma Najoqqutassiap atorineqartarnerata sunniutaatalu tamatigoornerusumik erseqqissarnissaa pissutaavoq.

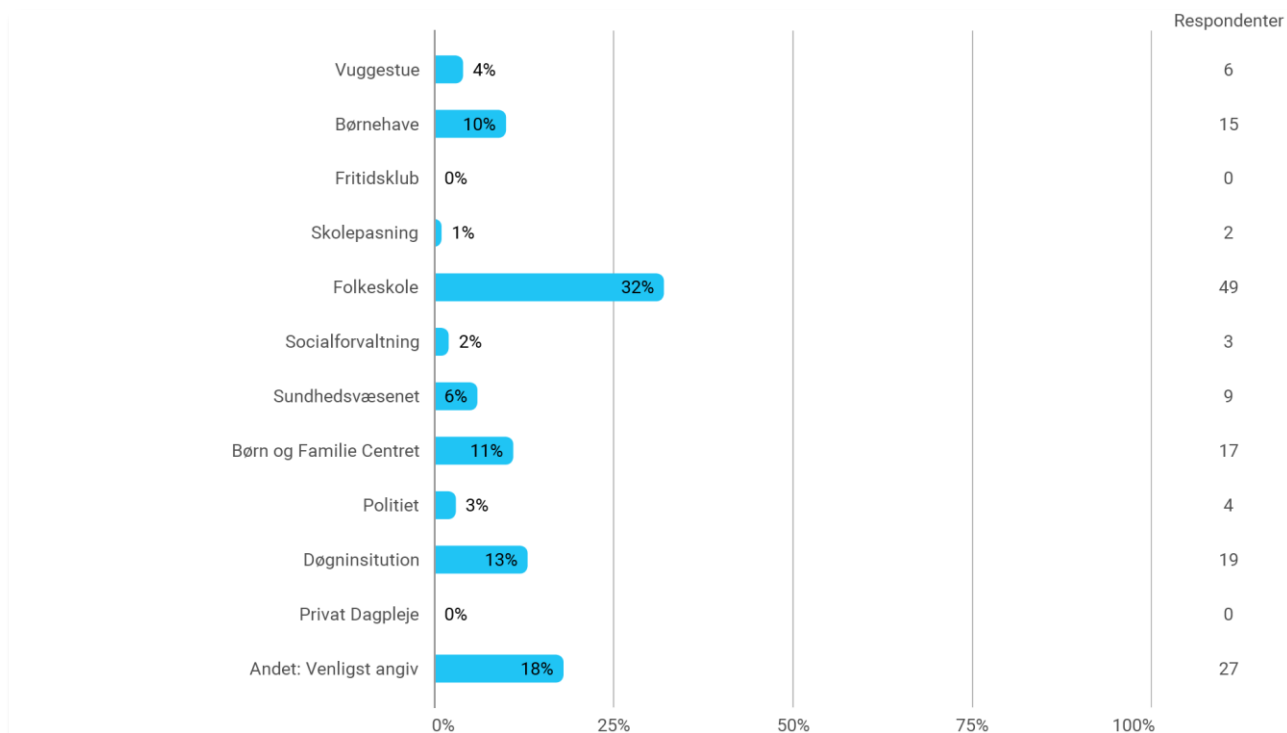
Malittarinnilluni misissuinerimi immersugassaq sulisunut 296-inut nassiunneqarput, taakkualu 51 %-ii immersugassamik immersuisimapput. Sulisut malittarinnilluni misissuinerimi naatsorsueqqissaarnermut pisariaqartunik paasissutissiipput. Nunatsinni illoqarfinni nunaqarfinnilu sulisut assigiinngitsunik tunuliaqutallit amerlammata akisut 51 %-it naatsorsueqqissaarnermi tungavigineqarluarsinnaasutut isigineqarput.

Qarasaasiakkut malittarinnilluni misissuineq kommuninut tamanut nassiunneqarpoq. Ataani titartagartaliussami takuneqarsinnaapput nunatsinni kommunini tallimaasuni akissutit procentinngornerat:

Takussutissiaq 2: Malittarinnilluni immersuisitsinerup kommunini naammassineqarneranut procentinngornera.

Malittarinnilluni immersuisitsineq susassaqarfinnit assigiinngitsorpassuarneersunit akineqarpoq, tamannalu ataani titartagartaliussami takuneqarsinnaavoq:

Takussutissiaq 3: Malittarinnilluni misissuisitsinerimi akissutit. Apeqqut: Susassaqarfimmi sorlermi sulivit?

Immikkoortumi 'Allami' ilaatigut sulisut MIO-mit Meeqqat pisinnaatitaaffiit sullissivimmerput, Pissassarfimmeerput, SPS-imeerput (Socialpædagogisk Seminarium), NPK-meerput (Nunatsinni Perorsaasut Kattuffiat) nunaqarfinilu isumaginninnermut allaffeqarfimmi sulisuneersuullutik. Sulisut taakku ulluinnarni sulinerminni arlaatigut meeqqanik sullissisartuupput.

KOMMUNIT AGGUATAARNERI

Immikkoortuni tulliuttuni Najoqqutassiamik misilittakkat tamatumalu sunniutai kommunikuutaarlugit saqqummiunneqassapput. Kommunini tamani illoqarfinni nunaqarfinnilu sunniutitut migineqartut ukkatarineqassapput. Tamatuma saniatigut kommunini tamani sammisat pingaarnerit uku ukkatarineqarput:

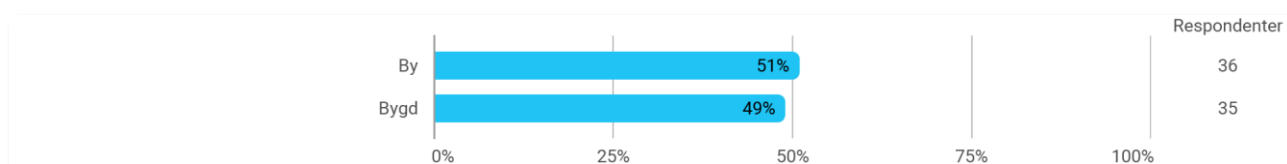
- [Sulisutut nalornineq](#)
- [Nalunaaruteqarneq](#)
- [Kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersorneq](#)

Malittarinnilluni misissuinermi sulisut akissutaat tunngavigalugit sammisat pingaarnerit taakku toqqarneqarput.

AVANNAATA KOMMUNIA

Avannaata Kommunia katillugit 23-nik nunaqarfeqarami nunatsni kommunini nunaqarfeqarnerpaavoq. Avannaata Kommuniata qitiusumik allaffeqarfia Ilulissaniippoq.

Avannaata Kommuniani malittarinnilluni immersuisitsinermi sulisut illoqarfinneersut 51 %-ii sulisullu nunaqarfinneersut 49 %-ii akissuteqarsimapput.

Takussutissiaq 4: Avannaata Kommuniani illoqarfiit nunaqarfiillu akissuteqartut procentinngorlugit.

Nunaqarfinnit 23-usunit 20-t malittarinnilluni immersuisitsinermi akissuteqarsimapput. Taamaallaat nunaqarfiit pingasut (Qeqertat, Savissivik, aamma Siorarpaluk) malittarinnilluni immersuisitsinermi akissuteqarsimangillat, tamatumani Najoqqutassiap malittarinnilluniluunniit immersugassap inoqarfinnut eqqaaneqartunut angussimanginnera pissutaasimasinnaavoq. Nunaqarfiit Illorsuit aamma Nuugaatsiaq 2017-imi tassaarsuaqarnerata kingunerisaanik najugaqarfigineqanginnerat pissutigalugu misissuinermi peqataangillat.

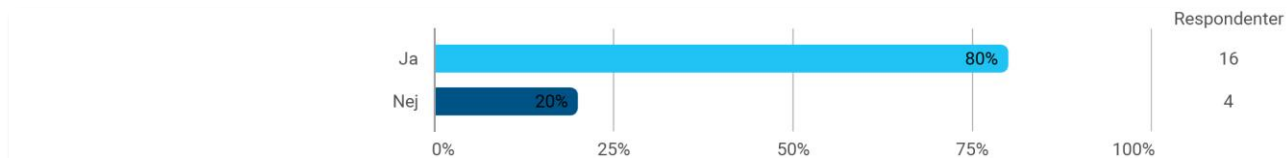
Immikkoortuni tulliuttuni sammisat pingaarnert pingasut saqqummersinneqassapput: Sulisutut nalornineq, nalunaartussaataaneq kiisalu meeqqat akornganni kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliortutut pissusilersorneq. Tamatuma saniatigut sammisani pingaarnerni taakkunani tamani sulisut pingaarnertut oqariartuutaat Najoqqutassiallu qanorpiaq iluaqutaasimaneranik assersuutit sammineqassapput.

SULISUTUT NALORNINEQ

Immikkoortumi sammineqarpoq *sulisutut nalornineq*⁵ tassaasoq: Meeqqat kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimanerat pillugu sulisut oqaasinngortitsinissaminnik sapernartitsisut imaluunniit atornerluisoqarsimaneramik pasitsaassinermi qisuariarnissamut sakkussaaleqisut.

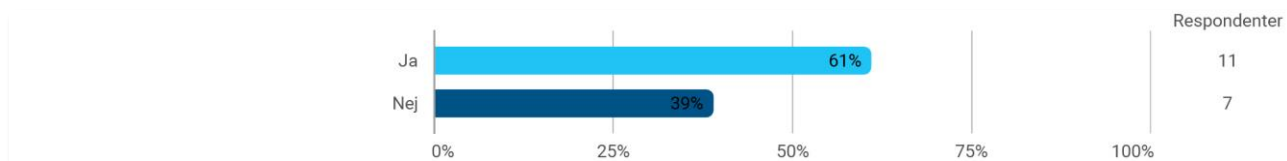
Avannaata Kommuniani illoqarfinni nunaqarfinnilu meeraq kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimanermik takussutissaqaraangat sulisut iliusissatut pilersaarutinut tunngatillugu nalornissuteqatarsimapput.

Titartagartaliussami ataaniittumi sulisut illoqarfinni nunaqarfinnilu Najoqqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsisarnerat takutinneqarpoq. Titartagartaliussami ataaniittumi Avannaata Kommuniani sulisut 80 %-ii sulisutut nalorninermi Najoqqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsisimasut, nunaqarfinnilu nalorninermi Najoqqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsineq 61 %-iulluni

Takussutissiaq 5: Meeqqat kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimanerannik pasitsaassinermi nalornissuteqalernermi illoqarfinni sulisut Najoqqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsinerat. Apeqqut: Meeraq kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimanermut takussutissamik ersersitsigaangat suleruseq pillugu nalornissuteqarnermi Killiliisap Najoqqutassiaanik atuarnissamik pisariaqartitsisimavit?

⁵ Maannamiit nalorninertut allanneqartussaq

Takussutissiaq 6: Meeqqat kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimanerannik pasitsaassinermi nalornissuteqalernermi nunaqarfinni sulisut Najoqqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsinerat. Apeqqu: Meeraq kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimanermit takussutissamik ersersitsigaangat suleriuseq pillugu nalornissuteqarnermi Killiliisap Najoqqutassiaanik atuarnissamik pisariaqartitsisimavit?

Illoqarfimmiittut nunaqarfimmiittunut sanilliullugu nalorninermi Najoqqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsinerunerat illoqarfinni sulisut nalorninermi oqaloqateqarusunnerusarnerannut taamaalillutillu suleqatiminnit aqutsisuminnilluunniit ikorfartorneqarusunnerusarnerannut takussutissaasinnaavoq. Nunaqarfinni sulisut aappaatigut suleqatinik isumalluutitik amigaateqarneq pissutigalugu nalorninermi suleqatinik aqutsisunilluunniit oqaloqateqarnissamut periarfissaqartuaannarunangillat. Tamatuma saniatigut nunaqarfinni kinguaassiuutitigut atornerluisoqarsimanerannik pasitsaassisoqartillugu iliuuseqarnissamut tunuarsimaartoqartarsimasinnaavoq taamaattumillu ilaannikkut pasitsaassisoqartillugu nalornisoqartilluguluunniit ilaannikkut iliuuseqartoqarneq ajorluni. Taama nalornisoqartillugu Najoqqutassiamik atuarnissamik illoqarfimmiittut pisariaqartitsinerunerat nunaqarfimmiittullu pisariaqartitsinnginnerunerat eqikkarneqarsinnaavoq.

Meeqqanik kinguaassiuutitigut atornerluisoqarsimanerannik nalornisoqartillugu Najoqqutassiap atoruminartuunerannik immikkoortumi ataaniittumi assersuutit oqaaseqaatillu pingaaruteqartut erseqqissarneqarput. Inoqarfinni annerusuni minnerusunilu oqaaseqaatit assigiinngissinnaaneratt erseqqissarniarlugu immikkoortoq illoqarfinnut nunaqarfinnullu aggluataarneqarpoq. Paasissutissanut atugassani sulisut oqaaseqataat immikkoortumi sammineqaannarnani aamma makku ukkatarineqarput: Nunaqarfinni pasitsaassisoqartillugu iliuuseqarneruneg illoqarfinnilu pasitsaassisoqartillugu naleqqussarsinnaassuseqarneruneg.

Illoqarfiit

Meeqqanik kinguaassiuutitigut atornerluisoqarsimaneranik suliani sulisut naleqqussarsinnaassuseqartariaqarput. Avannaata Kommuniani illoqarfinni sulisut amerlanerpaat meeqqat kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimasut pillugit suliani naleqqussarsinnaanertik eqqaavaat. Taamaalillutik kinguaassiuutitigut atornerluinermik akiuinermi pitsaaliuineramik suliniuteqareerput.

Meeqqanik Ilaqutariinnillu Sullissivimmi sulisoq assersuutigalugu allappoq:

“Meeqqanik ernumaffigisariaqakkannik maluginiagaqanngilanga. Najoqqutassiamilli atuarnikkut ersarilluinnarpoq arlaanni pisariaqalissagaluarpa sumi qanorlu iliuuseqartariaqartunga.”

Meeqqamik kinguaassiuutitigut atornerluisoqarsimaneranik suliani Najoqqutassiap paasiuminartumik ilitersuutitaqarnera peqqinnissaqarfimmi sulisup allap qujamasuutigalugu allaatigaa:

“Meeqqat kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimasut pillugit iliuuseqarnissamut Najoqqutassiami ilitersuuteqarpoq sulininni assut iluaqutigisimaqisannik.”

Ullukkut paaqqinnittarfimmi sulisup aamma meeqqat kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimanagerat paquminaruusimanagera ima allaatigaa:

“Eqqaamavara meeqqerivimmi meeraq assut ernumassutigalugu. Taamani naluara kina qanorlu attavigissanerlugu. Ernumassutiga kiisami iliuuseqarfigigakku paasitinneqarpunga iliuuseqartoqarsinnaanngitsoq.”

Tamatumannga ersersinneqamisarpog sulisup sionatigornit allaanerusumik eqqarsartaaseqalersimanagera immaqa Najoqqutassiap sammineqartumik paquminarunnaarsitsinissamut sakkussaliisimanageratigut taamaalillunilu meeqqanik kinguaassiuutitigut atornerluisoqarsimaneranik pasitsaassinermi iliuuseqarnerulersitsilluni.

Taamaattoq paasissutissanut atugassani ataatsimut isigalugu ersersinneqarpoq inoqarfinni annerusuni sulisut pasitsaassinermi naleqqussarsinnaanerminnik allaatiginnittut. Meeqqat

sunngiffimmini ornittagaani sulisoq oqaluttuarpoq Najoqqutassiaq susassa qarfiit akimorlugit suleqatigiinnerunissamut kiisalu meeqqat kinguaassiuutitigut atonerlunneqartarnerat pillugu ammanerusumik oqaloqatigiinnissamut iluaqutaasimasoq:

“Najoqqutassiamit paasitinneqarpunga ernumassutigisakka pillugit atuarfimmi sulisumik allamik oqaloqateqatariaqarlunga. Maluginiakkakka ernumassutigisakkalu meeqqap ilinniartitsisuanut oqaluttuaraakka, taassumalu eqqaavaa nammineq aamma taakku maluginiarsimallugit. Ernumassuterput pillugu eqqartueqatigiinnerput pissutaalluni ilinniartitsisup isumaginninnermut ingerlatsivik attavigaa.”

Tamanna najoqqutassiaq pissutigalugu iliuseqartoqarneranik assersuutissaavoq, tassami meeqqap kinguaassiuutitigut atonerlunneqarsimaneranik pasitsaassinerup oqaasinngortinneratigut sulisutut nalornineq iluatsittumik tunullunneqarmat. Tamatuma saniatigut oqaloqatigiinneq suliaqaqqinnissamullu paaseqatigiinneq pillugu suleqatigiittoqarmat susassa qarfiit akimorlugit suleqatigiinneq erseqqissarneqarpoq.

Ullukkat paaqqinnittarfimmi sulisoq isumaqarpoq meeqqanik kinguaassiuutitigut atonerluineq inuiaqatigiinni eqqartorneqarnerusariaqartoq:

“Meeqqap atonerlunneqarnini pillugu oqaluttuarneranik misilittagaqarpunga. Iliuseqarnissamut akisussaasuugaluarlunga naluara qanoq iliussallunga. Tassannga aamma paasivara kinguaassiuutitigut atonerluineq pillugu ilisimasat annikippallaarujussuurtut eqqartuisoqanngippallaartorlu. Fjernsynikkut, pilerisaarutitigut, raatiukkut, allagartatigut assigiinngitsorpassuartigullu ilisimasanik tunineqarnissarput pisariaqartipparput. Uagut sulisutut qanoq iliornissatsinnik ilisimanninnissarput pingaaruteqarluinnarpoq, kisianni suli pingaaruteqarneruvoq meeqqat ajorluinnartumik pineqarsimanerminnik oqaluttuaraangata ikiorserneqartarnissaat. Kingullertut minnerunngitsumillu isumaqarpunga kannguttaatsuliortut ukkatarineqarnerusariaqartut. Atonerluinerat qanoq kinguneqartinneqartarpa? Kinguneqarnek ajorpoq. Kannguttaatsuliortoq

pillugu oqartussaasunut saaffiginnittoqarusuttaraluarpoq, kisianni kinguneqartitsisoqarneq ajormat tunuarsimaartarput.”

Tassa sulisup sammisaq eqqartorneqarnerunissaa, pingaartumillu meeqqanik atonerluisartut pillugit paqumarsaajunnaarniarluni iliuuseqarnerunissaa, ujartorpaa. Matumani oqaatigissallugu pingaaruteqarpoq kinguaassiuutitigut atonerluisoqaqqinnissaa pitsaaliorniarlugu inersimasut meeqqanik inuusutunillu 18-it inorlugit ukiulinnik kannguttaatsuliortutut pissusilersortut tapersorneqarnissaannik katsorsarneqarnissaannillu neqeroorummik pilersitsinissaq maanna sulissutigineqarmat. Suliniut tamanna periusissiap Killiliisap ilagaa. Sullinniakkanut taakkununga maanna tapersorneqarnissamik katsorsarneqarnissamilluunniit neqerooruteqanngilaq.

Sulisut Avannaata Kommuniani susassa qarfinni assigiinngitsuni sulisut isumaqarput Najoqqutassiaq iliuuseqarnerunissamut meeqqanillu kinguaassiuutitigut atonerluisoqarsimaneramik pasitsaassisoqartillugu susassa qarfiit akimorlugit suleqatigiillu arnermut iluaqutaasoq.

Nunaqarfiit

Paasissutissanut atortussanit ersersinneqarpoq inoqarfinni minnerusuni siusinnerusukkut meeqqat kinguaassiuutitigut atonerlunneqarsimagunarnerannik maluginiaanermi atonerlunneqarsimanermilluunniit ersersitsisimagaangata sulisut annikitsuararsuarmik iliuuseqarsinnaallutilluunniit iliuuseqarsinnaasimaneq ajortut. Paasissutissanut atortut naapertorlugit nalornineq pissutigalugu iliuuseqartoqarneq ajorsimavoq. Avannaatali Kommuniani sulisut nunaqarfinni najugallit naapertorlugit Najoqqutassiami ilitersuutunik atuarnep qulaajaanerullu kingorna tamanna iliuuseqarnermut allangortinneqarsimavoq. Eqqaaneqartariaqarporli tamanna paasissutissanut atortussani katersukkani taamaallaat atuummat, taamaalillunilu kommunimi tassani tamanna nunaqarfinni tamarluinnarni pissutsinik piviusunik ersersitsinngimmat.

Assersuutigalugu Avannaata Kommuniáni nunaqarfimmi atuarfimmi sulisoq oqaluttuarpoq Najoqqutassiaq tupaallaatigisamik misigisaqartitsisimasoq. Tassa sulisoq meeraq kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimasinnaasoo pillugu nalornissuteqalaaginnarnermi iliuuseqartalersimavoq:

“Najoqqutassiap paasitippaanga meerarpasuit kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimasinnaasut takussutissaannik qisuariaataannillu amerlasuunik takunnittarsimaninnik. Maanna nalunaaruteqarnissamut imaluunniit nakkutilliininnut nalornininnulluunniit iliuuseqarnissamut tunuarsimaarneq ajorpunga.”

Tassa sulisup meeqqat atugarliornermut takussutissaqarsinnaasut maluginiarsimasani eqqumaffiginerulerpai Najoqqutassiamillu paasisani tunngavigalugu pitsaaliuinerulerluni. Nunaqarfimmi allami atuarfimmi sulisup allap meeqqap atornerlunneqarsimaneramik nalorninermi pasitsannermiluunniit aamma naleqqussarsinnaanini annertunerulersippaa:

“Meeqqamut kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimasumut qanoq oqarsinnaanitsinnik kiisalu meeraq atornerlunneqarsimanermik takussutissalik atornerlunneqarsimanerullu kingunerisaanik qisuariartartoq maluginiaraangatsigu iliuusissatut pilersaarummik eqqartuisarnissatsinnik eqqarsaatiginninnissamut Najoqqutassiamit periarfissinneqarpugut.”

Sulisoq aamma oqaatsit qasseersiutit atorlugit allappoq, tassa imaassinnaavoq atuarfimmi suleqatini sammisaq pillugu oqaloqatigisarsimagai.

Nunaqarfimmi allami isumaginninnermut allaffimmi sulisup ulluinnarni sulinermi nalornineq assut initunerarlugu ima allaatigaa:

“Meeraq ernumassutigisara pillugu qitiusumik allaffeqarfimmut attaveqassanerlunga assut nalornissutigaaara. Sulininni aatsaavissuaq taamaattumik naammattuivunga, suliffinnilu kisimiikkama kina oqaloqatigissanerlugu naluara. Assut annilaangagaluarpunga eqqissisimaniaannarpunga. Najoqqutassiami paasitinneqarpunga aqutsisut

*attavigissagikka, taamaalioramalu assut iluaallappunga suliaq
iliuuseqarfigineqarmat.”*

Sulisup allaatigaa Najooqutassiaq iliuuseqarnissamut ilitsersuisoq tamatumalu kinguneranik meeraq soqutiginnigitsuusaarneqanngitsoq. Oqaaseqaammit ersarippoq sulisoq kisimiilluni sulisuusooq. Tassa ernumassutini iliuuseqarnissamullu periarfissani pillugit isumaginninnermut allaffimmi oqaloqatigisinnaasaminik suleqateqanngilaq. Sulisoq qitiusumik allafeqarfimmut attaveqarmat allafeqarfimmi iliuuseqarmat Najooqutassiaq suliap iliuuseqarfigineqarnissaanut pingaaruteqarlunnarpoq. Paasisutissanut atortussat aallaavigalugit isummertoqarsinnaavoq sulisoq Najooqutassiaq iluaqutigalugu meeqqamut avatangiisinullu qanigisanut iluaqutaasunik iliuuseqarnissamut pitsaanagerusumik toqqammavissaqarlunilu eqqumaffiginnissinnaalersoq.

Meeqqat atuarfianni sulisoq oqaluttuarpoq meeqqat eqqumaffigineqarnerulersimasut:

*“Meeqqap pissusiminik allannguerialaarnra pissutigalugu Najooqutassiaq
atuartariaqalerpara kinguaassiuutitigullu atornerluioqarsimanera tamatumunnga
pissutaanersoq atuartariaqalerlugu.”*

Meeqqap pissusiminik allannguerialaarnarata maluginiarnerata qanoq kinguneqarsimanersoq sulisup allaatiginngikkaluaraa eqqumaniarneruneeq namminermini siuariarnertut isigineqartariaqarpoq, tassa eqqumaniarneruneeq tassungalu ilanngullugu meeqqamut attaveqalerneq meeqqap pisumi ilungersunartumi amerlanertigut pisariaqartittarmagit.

Tassanngaannaq pisariaqartitsisoqaleramat nunaqarfimmi atuarfimmi sulisoq susassaqarfiit akimorlugit suleqateqarnerulerpoq:

*“Meeqqat kinguaassiuutitigut atornerlunneqarnerat pillugu suliaqarnermi kikkut
qanoq inissisimaffeqarnerannik akisussaaffeqarnerannillu nalornissuteqarnermi
nalilersuinissamut Najooqutassiaq atuartarparput. Aamma eqqartorparput maani
nunaqarfimmi meeqqat atornerlunneqarsimanerannik paasiniaasussaasugut immikkullu
eqqumaniartussaasugut amerlanata. Aamma nunaqarfimmi taama pisoqassagaluarpat
qanoq iliortoqassanersoq eqqartorparput. Suleqatigiinnerup pingaaruteqassusia*

kikkunnullu attaveqartoqartassanera aamma eqqartorparput. Aamma pingaaruteqarpoq eqqaassallugu eqqartoratsigu sapinngisamik ajornanngikkaangat suliffitsinni pisut tamakku angerlarsimaffitsinnut nassartassanngikkigut immitsinnut illersorniarluta.”

Sulisup Najoqqutassiami sammisat eqqartorneqartut arlallit eqqaavai: Siullertut eqqaaneqarpoq meeqqamik kinguaassiuutitigut atornerluisoqarsimatillugu taamatulluunniit pisoqarsimaneranik pasitsaassisoqartillugu susassaqarfiit akimorlugit suleqatigiittoqartartoq. Tullertullu eqqaaneqarpoq atugarliortoqarneranik pasitsaassisoqartillugu meeqqamik eqqumaffiginninneruneq isumassuinerunerlu taamatullu atornerlueqqittoqarnissaanik atugarliortoqarnissaanilluunniit annerusumik pitsaaliuineq pingaaruteqartut. Kingullertut sulisup pingaaruteqarluinnartoq, nukissaarunnissaq pinaveersaartinniarlugu sulisutut imminut paarinissaq, eqqaavaa. Immikkoortut taakku tamarmik Najoqqutassiami sukumiisumik allaatigineqarput, tamannalu sulisup oqaaseqaataanit ersarilluinnarpoq.

Sunniutitut misigineqartoq: Pasitsannermi iliuuseqarneruneq

Avannaata Kommuniani illoqarfanni sulisut oqaluttuarput Najoqqutassiaq pissutigalugu meeqqat atugarliornermik ersersitsisut eqqumaffigineqarnerulernerisigut susassaqarfillu assigiinngitsut attaveqatigiinnerulernerisigut pitsaaliuineq ukkatarineqarnerulersimasoq. Nunaqarfanni sulisut misigipput Najoqqutassiaq ilinniutaalluarlunilu iliuuseqarnerunissamut kinguaassiuutitigullu atornerluinerit pitsaaliornerunissaannut iluaqutaasimasoq. Najoqqutassiaq taamatuttaaqq susassaqarfiit akimut suleqatigiinnerulernerannik tamatumalu siunertaanik eqqumaffiginninnerulerneramik kinguneqarpoq. Iliuuseqarnissamik ilitsersuummik tunniussinissaq Najoqqutassiap siunertaasa ilagaat. Sulisut oqaaseqaataat tunngavigalugit siunertat tamatumani piviusunngortinneqarpoq.

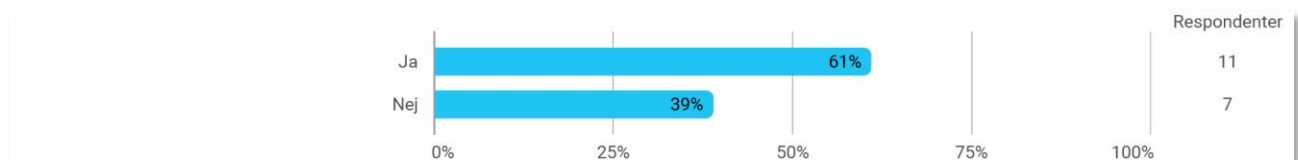
Sulisutut nalorninermi iliuuseqarneruneq ulluinnarni sulinermi pitsaasumik sunniuteqarpoq, tamannalu meeqqat takussutissaannik qisuariaataannillu sulisut eqqumaffiginninnerulernerannut

iluqaataassaaq. Ilimagineqarpoq Avannaata Kommuniani sulisut meeqqanik eqqumaffiginninnerunerat pissutigalugu atugarliortoqaraangat iliuuseqartoqapallattoqassasoq. Taamatuttaaq meeqqat atugarliortut takussutissaannik qisuariaataannillu takunninnissamut Najoqqutassiaq sakkussanik tunniussigami sulisutut nalorninermi Avannaata Kommuniani siunertamut naapertuuttumik iliuuseqarnissamut kaammattuutaasoq.

NALUNAARTUSSAATITAANEQ

Immikkoortumi tulliuttumi nalunaaruteqarnerit sammineqassapput, taakku tassaapput meeraq tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsigaangat kommunimut kalerriisarnerit.

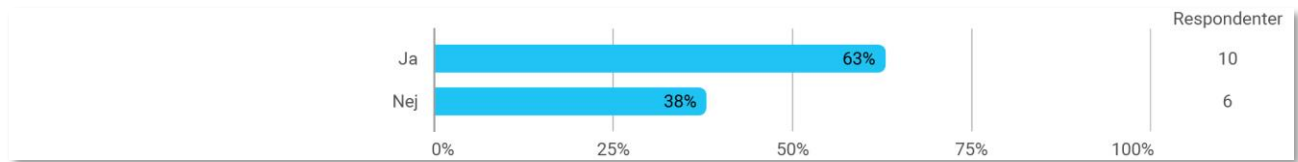
Illoqarfinni sulisut immersugassami aperineqarput nalunaaruteqarnek pillugu suleriutsimik nalornissuteqarnermi Najoqqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsisimanersut. Sulisut 61 %-ii akipput nalunaaruteqarnerit pillugit Najoqqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsisimallutik.

Takussutissiaq 7: Nalunaaruteqarnek pillugu nalorninermi illoqarfinni sulisut Najoqqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsisimanerat.

Apeqqut: Nalunaaruteqarnek pillugu suleriutsimik nalornissuteqarnermi Najoqqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsisimavit?

Nunaqarfinni sulisut 63 %-iisa aamma nalunaaruteqarnerit pillugit immikkoortumik atuaanissaq pisariaqartissimavaat:

Takussutissiaq 8: Nalunaaruteqarnerit pillugit sulisut Najoqqutassiamik atuaanissaq pisariaqartissimavaat. Apeqqut: Nalunaaruteqarnerit pillugit sulisut Najoqqutassiamik atuaanissaq pisariaqartissimavaat?

Illoqarfinni nunaqarfinnilu sulisut nalunaaruteqarnerit suliaqarnerit pillugit Najoqqutassiamik atuaanissaq assigiipajaamik pisariaqartissimapput. Meeqqat pillugit ernumassutinik nalunaaruteqarnerit illoqarfinni nunaqarfinnilu sulisut assigiipajaamik nalornissuteqartarsimanerannik tamanna tunngavilersorneqarsinnaavoq.

Immikkoortumi ataniittumi nalunaaruteqartoqartillugu nalorninermi Najoqqutassiamik illoqarfinni nunaqarfinnilu qanoq iluaqutaasimanerannik oqaaseqaatit pingaarutillit sammineqarput. Immikkoortumi sulisut paasisutissanut atortussani oqaaseqaataat allaatigineqartut tamarluinnarmik sammineqanngillat, kisianni makku ukkatarineqarput: Nunaqarfinni nalunaaruteqarnerit pillugit paasisaqarneruneeq illoqarfinnilu nalunaaruteqartussaataaneq pillugit paatsiveerutinnginneruneeq.

Illoqarfiit

Illoqarfinni Najoqqutassiamik nalunaaruteqarnerit pillugit immikkoortoq atuakkami piviusuutitat suliamut ingerlanneqartumut sanillersuunnerisigut misissornerisigullu nalunaaruteqarnerit pillugit suliasat itisilersorneqartarsimapput. Meeqqat atuarfianni sulisoq allappoq:

“Killiliisap Najoqqutassiaa ersarippoq ingerlaqqinnissatsinnullu atorsinnaasatsinnik piviusuutitaqarluni. Najoqqutassiaq atortuartussaavarput.”

Ullukkut paaqqinnittarfimmi sulisup allap Najoqqutassiaq meeqqanik tapersersuineq pillugu inatsimmik paasinninnerunissamut nalunaaruteqarnissamullu periarfissat assigiinngissutaasa atuaqqissaarnissaannut atorsimavaa:

“Paasivarput ernumassutaasut marluk assigiinngitsut pillugit nalunaaruteqartoqarsinnaasoq: 1) meeqqap kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimaneramik ernumassuteqarneq pillugu nalunaaruteqarneq aamma 2) meeqqap ataatsimut isigalugu atugarissaarnera pillugu ernumassuteqarnermi nalunaartussaataaneq. Aamma Najoqqutassiaq aqqutigalugu meeqqanik tapersersuineq pillugu inatsimmi sakkussanik ersarinnerusunik tunineqarpugut. Maanna paatsiveerunnata sulineq ingerlateqqissinnaavarput.”

Tassa sulisut nalunaaruteqarnissamut sakkortunerusumik pisussaaffeqarnerminnik isumaginninnissamut piukkunnarnerulersimapput. Meeqqat atugarliortut pillugit nalaunaaruteqartoqartillugu inissisimaffiit akisussaaffillu agguataarneqarnerat pillugu paatsiveerunnginnerunissamut Najoqqutassiaq iluaqutaasimavoq.

Nunaqarfiit

Nunaqarfinni sulisut ilaasa nassuerutigaa meeqqat sulisunit akuleruffigineqarnissaminnik pisariaqartitsisinnaasut naammaginatsumik eqqumaffiginiarneqarsimanngitsut. Meeqqat atuarfianni sulisup assersuutigalugu allaatigaa ernumanartunut takussutissat suussusersinissaannut tamatumalu kingorna nalunaaruteqarnikkut iliuuseqarnissamut Najoqqutassiaq qanoq sunniuteqarsimangersoq:

“Najoqqutassiamit paasitinneqarpunga nalunaaruteqarnissamut pissutissaqartartoq. Ima paasillugu meeqqat takussutissaat qisuariaataallu paasilluarsinnaanerulerunarpakka, tassami meeqqat takuneqarnissaminnik tusarneqarnissaminnillu pisariaqartitsilluinnartarsimammata. Paasivara meeqqat paatsoortuartsimallugit. Maanna meeqqat tusarnaarnissaannut sakkussaqaalerpunga. Malugisinnaavara nutaanik ilikkagaqarsimallunga.”

Sulisup atuarfimmi meeqqat atugarliortut ilisimasaqannginnini naammaginangitsunilluunniit piginnaasaqarnini pissutigalugu nalusaminik soqutigingitsuusaarnagit maanna suliassani pingaarnerpaaq, tusarnaarnissaq, paasilluarnerusinnaalerpaa.

Paasissutissanut atortussat naapertorlugit sulisut eqimattat sulinerminni kiserliornerminnik eqqaasaqattaarnerat uppersarneqarpoq. Tamanna innuttaasut, pingaartumik meqqaat inersimasumik tatigisinnaasaminnik pisariaqartitsisut, ikiornissaannut tunngatillugu unamminartoqartitsisinnaavoq. Nunaqarfimmi isumaginninnermut allaffimmi kisimiilluni sulisoq Najoqqutassiaq iluaqutigalugu meeraq kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimasoq pillugu iliuuseqarnissamut sakkussarsisimavoq:

“Meeraq kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimammat Najoqqutassiaq assut iluaqutigaara. Suliffinni kisimiikkama taama pisoqaraangat assut kiserliortarpunga.”

Pingaartumik pissutsini taamaattuni, nunaqarfimmi isumaginninnermut allaffimmi sulisoq kisimiikkaangat allanillu ikorfartorneqarnissamut oqaloqateqarnissamulluunniit periarfissaqanngikkaangat, Najoqqutassiaq iluaqutaasarpoo.

Sunniutitut misigineqartoq: Nalunaaruteqarnerit amerlinerat nalunaaruteqarnissamullu sakkortunerusumik pissusaaffeqarnermik isumaginninneq

Illoqarfinni nunaqarfinnilu sulisut allapput nalunaaruteqartoqassatillugu paasisitsiniaanermut ilitsersuinernullu tunngatillugu Najoqqutassiaq iluaqutaasimasoq. Assersuutigalugu nunaqarfimmi meeqqat atuarfianni sulisup Najoqqutassiap paasiuminarnera ima allaatigaa:

“Najoqqutassiaq assut atuaruminarpoq. Iliuuseqarnissamut ilisersuutit paasiuminarput. Assut qujamasuppunga.”

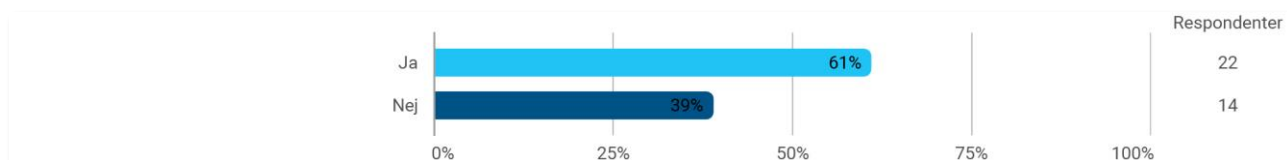
Tamatuma saniatigut sulisut amerlanerit, pingaartumik nunaqarfinni sulisut, meqqaat atugarliornerannik pasitsaassinermi iliuuseqarsimallutillu nalunaaruteqarsimapput. Taamaattumik nunaqarfinni sunniutitut misigineqarnerusut tassaapput eqqumaniarneruneq nalunaaruteqarnermullu tunngavilersuineq.

Sulisut suliani oqimaatsuni pisariusunilu kiserliortutut misigisut pisariaqartumillu ikiorneqarpiarneq ajorlutilluunniit tapersorsorneqarneq ajortut paasissutissanut atortussani assut initupput. Arlalinni eqqaaneqarpoq sulisut nukissaaruteqqanerminnik ersersitsisut. Sulisut taakkorpiaat ikiorsernissaat Najooqutassiami siunertarineqartut ilagaat. Piffissaq eqqorlugu iliuseqartoqarsinnaaniassammat nalunaaruteqarnermi tapersorsorneqartariaqarlutsillu ilitsersorneqartariaqarput. Taamaattumik assut kaammattuutigineqarpoq Najooqutassiap sumiiffinni ataasiakkaani atorneqarnissaani atuutilernissaanilu inoqarfiit minnerusut ukkatarineqassasut ornigullunilu ilinniartitsisarneq assut pingaartinneqassasoq.

KINGUAASSIUUTITIGUT ERNUMANARTUMIK PISSUSILERSORNEQ

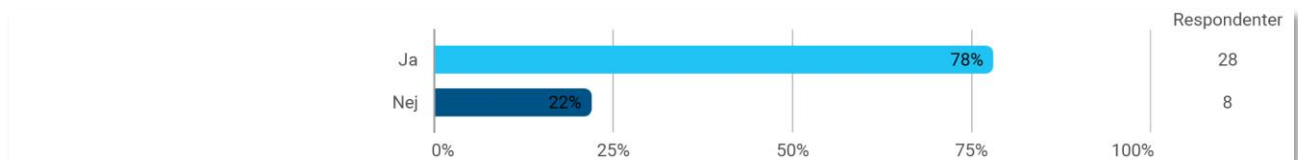
Immikkoortumi sammineqarpoq kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliortutut pissusilersorneq, tassa 'meeqqat kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersornerat killissanillu paasiuminaatsitsinerat'.

Illoqarfinni malittarinnilluni misissuinermi aperisoqarpoq Najooqutassiami meeqqat kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersornerat pillugu ilisimasaqarnerunissaq pisariaqartinneqarnerasoq. Tamatumani inoqarfinni annerusuni sulisut 61 %-ii akipput sammisaq pillugu atuarnerunissartik pisariaqartissimallugu.

Takussutissiaq 9: Meeqqat akornganni kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersorneq pillugu illoqarfinni sulisut atuarnerunissamik pisariaqartitsinerat. Apeqqut: Killiliisap Najooqutassiaani meeqqat kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliortutut pissusilersortut pillugit atuarnerunissamik paasisaqarnerunissamilluunniit pisariaqartitsivit?

Nunaqarfinni inoqarfinnilu minnerusuni sulisut sammisaq pillugu atuarnissamik pisariaqartitsinerusimapput, katillugit 78 %-ii meeqqat kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersortut pillugit paasisaqarnerunissamut angersimapput.

Takussutissiaq 10: Meeqqat akornnganni kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersorneq pillugu nunaqarfinni sulisut atuarnissamik pisariaqartitsinerat. Apeqqu: Killiliisap Najoqqutassiaani meeqqat kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliortutut pissusilersortut pillugit atuarnissamik paasisaqarnerunissamilluunniit pisariaqartitsivit?

Immikkoortup ataani meeqqat kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersortut pillugit nalornisoqaleraangat illoqarfinni, nunaqarfinni susassaqarfinnilu Najoqqutassiaq qanoq iluaqutaasarnersoq oqaaseqaatinit pingaarnernit erseqqissarneqassaaq. Immikkoortumi sulisut paasissutissanut atortussani allaatigisaat tamarluinnarmik sammineqanngillat, ukuli ukkatarineqarput: Illoqarfinni sulisut ilisimasaniq uteqqiinerat nunaqarfinnilu sulisut nutaanik ilisimasaqalernerat.

Illoqarfiit

Meeraq kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersoraangat illoqarfinni annerusuni ulluklut paaqqinnittarfinni sulisut naleqqussarnissaminut piareersimanerusutut misigipput:

“Meeraq kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersortoq takussagaluarutsigu upalungaarsimalluta qanorpiaq iliuuseqarnissarput pilersaarusiiorparput.”

Meeraq kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersortoq maluginiarneqarpat ulluklut paaqqinnittarfinni sulisup sassarnissaminut piumassuseqarnini eqqaavaa:

“Maani meeqqerivimmi meeraq kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersortog maluginiarukku iliuseqanngiinnarnanga isumaginninnermut ingerlatsivimmut attaveqarsinnaanera maluginiarpara.”

Taamaattumik tamanna meeqqat meeraqatiminnit kinguaassiuutitigut atornerlunneqarnissaannik pitsaaliuinnermut sapingisamillu siusinnerpaamik meeqqat kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimanerannik paasinninnissamut takussutissatut isigineqarsinnaavoq. Atuartunik paaqqinnittarfimmi sulisoq alla misigivoq taama pisoqassagaluarpas piareersimalluni:

“Ilitsersuutit atuqqissaarpakka maannalu ilisimallugu meeraq kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersorpat qanoq iliussallunga.”

Illoqarfinni sulisut allat kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersorneq pillugu sammisaq ulluinnarni sulinermi eqqaasitsissutaannartut isigaat. Meeqqanik Ilaqutariinnillu Sullissivimmi sulisoq oqarpoq:

“Sammisaq pillugu siusinnerusukkut pikkorissartareerama Najoqqutassiaq eqqaasitsissutaavoq pitsaasoq. Suliffitsinnilu tamatuminnaga siumuigutta soorunami eqqumaniartuassaagut.”

Susasaqarfimmili sorlermi sulineq apeqqutaatillugu sammisamut tunngatillugu ilisimasat assigiinngiiaarpasippat. Sunngiffimmi ornittakkami sulisup meeqqat akornganni kinguaassiuutinut tunngavallaamik pissusilersortoqartarnera ilisimasatut nutaarluinnartut isigaa:

Maanna meeqqat kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersortut takussutissaat qisuariaataallu takusinnaalerpakka.

Tassa Najoqqutassiamik atuarnini sioqqullugu ilisimasaqarpasissimanngilaq.

Nunaqafiit

Nunaqarfinni meeqqat atuarfianni misissuinnermi ersersinneqarpoq meeqqat kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersornerat pillugu immikkoortoq iluaqutigalugu sulisut nutaanik paasisaqarsimasut. Tamatuma saniatigut meeqqap qisuariartarneranut suut

pissutaasinnaanerannik paasisaqarnerusimapput. Assersuutigalugu sulisup allaatigaa maanna paasisinnaalersimallugu *“meeraq sooq taama kamassaqartigisoq”*, sulisorlu alla misigivoq meeqqap kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusillip oqaloqatiginissaanut piareersimanerulluni *“meeqqap kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersortup qanoq oqaloqatigineqarsinnaanera Najoqqutassiami nassuiarneqarmat. Taamaattumik sakkussaavoq pitsaasoq”*.

Najoqqutassiaq taamaalilluni nunaqarfinni atuarfinni sulisunut sakkussanik aalajangersimasunik tunniussivoq. Taamaattumik Najoqqutassiaq iluaqutigalugu paasisaqarneruneq sakkusaaqalernerlu pissutigalugit nunaqarfinni meeqqat kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersortut pillugit suliaqartoqassagalarpat naleqqussarsinnaanerunermut tunngavissiisoqarpoq. Atuarfimmi sulisup piareersimanini ima allaatigaa:

“Suliffinni suli taama pisoqanngilaq. Taamali pisoqarnissaanut piareersimallungalu eqqumaniarpunga. Najoqqutassiaq sakkussanik tunniussimmat sulisutut nukissaqalerpunga.”

Najoqqutassiami meeqqat akornganni kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersorneq pillugu sakkussat sammineqartut nunaqarfinni isumaginninnermut allaffinni sulisut aamma iluaqutigisimavaat. Isumaginninnermut ingerlatsivimmi sulisoq oqarpoq meeraq atuarfimmi kanguttaatsuliortutut pissusilersornermik ersersitsimmat Najoqqutassiaq atorsimallugu:

“Meeqqap ilinniartitsisoq kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersorfigaa. Pisumi tamatumani Najoqqutassiaq iluaqutigalugu assut paasisaqarpunga.”

Ilisimaneqanngilarli isumaginninnermut allaffimmi sulisoq ilinniartitsisup nalunaaruteqarnera tunngavigalugu iliuuseqarsimanersoq imaluunniit pisunik eqqarsaatiginniinnerersoq, imaluunniit ajornartorsiummik eqqumaffiginninnerunersoq.

Isumaginninnermut allaffimmi sulisoq alla oqarpoq sammisaq pillugu ilisimasaqarnerulerneq pissutigalugu iliuusissatut pilersaarusiortoqalerneranik Najoqqutassiaq kinguneqartoq. Sulisoq ima oqaluttuarpoq:

“Meeraq ineriartornermut malinnaasinnaajunnaaraangat, meeraq kamakkaangat, meeraq matoqqanerujartuinnaraangat meerarlu meeraqatiminut kannguttaatsulioreaangat imaassinnaavoq meeraq nammineq kannguttaatsuliorfigineqarsimasoq. Meeqqap inoqatini tatigiunnaartarpai. Meeqqami tamanna takugaangatsigu naluneq ajorparput qanoq iliussalluta. Taava suliaq ingerlaannaq aallartittarparput. Killiliillutalu.”

Meeqqat akornganni kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersorneq pillugu immikkoortumi nunaqarfinni isumaginninnermut allaffimmi kisimiillutik sulisut kiserliortarnerat eqqaaneqaqqippoq. Sulisup tamanna ima oqaatigaa:

“Nunaqarfinni isumaginninnermut allaffimmi sulianik taamaattunik oqimaatsunik suliaqarneq assut qasunarpoq. Inuttut imminut akigalunga taama sulisarpunga. Meeqqat kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliortutut pissusilersortut pillugit suliasat qaqutigorujussuaq sullissisumit illoqarfimmeersumit suliariorneqartarput.”

Taamaattumik kinguaassiuutitigut ernumanartumik kannguttaatsuliortutulluunniit pissusilersorneq pillugu ilisimasat avinngarusimasuni isorliunerusuniluunniit isumaginninnermut allaffinni kiserliorfiusuni ujartorneqartut ilisimallugu iluaqutaassaaq.

Sunniutitut misigineqartoq: Kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersorneq pillugu ilisimasat pissarsiaqarnartut

Nunaqarfinni sulisut meeqqat kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersortarnerat pillugu atuarnerunissartik pisariaqartinnerusimavaat. Nunaqarfinni sulisut katillugit 78 %-iisa meeqqani kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersorneq pillugu immikkoortoq atuarnerusimavaat illoqarfinnilu sulisut 61 %-iisa sammisaq pillugu atuarnerunissartik pisariaqartissimallugu. Illoqarfinni sulisut Najoqqutassiaq eqqaasitsissutitut uteqqiinertulluunniit atorsimavaat. Sammisaq nunaqarfinni sulisunut nutaajuvoq. Pitsaaliuinnermut tunngatillugu ilisimasat nutaat pissarsiaqarnarluarsimapput. Pasitsaassisoqartillugu Najoqqutassiaq aamma sakkussanik

tunniussisimavoq. Nunaqarfimmi meeqqanik ilaqutariinnillu sullissivimmi sulisoq ima oqaluttuarpoq:

“Najoqqutassiaq iliuuseqarnissamut sakkussanik tunniussigami meeqqat kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersortut pillugit nalorninermi assut iluaqutaavoq.”

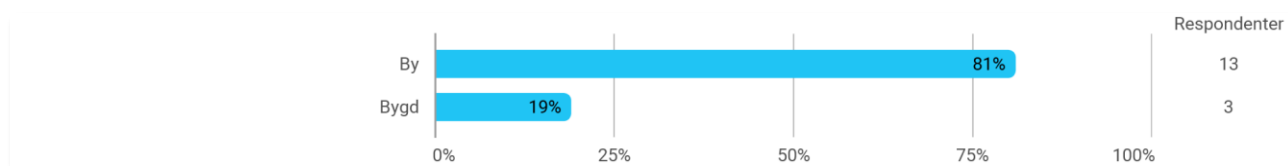
Tassa Avannaata Kommuniani meeqqat kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliortut pillugit suliani suliaasinnaasunilu eqqumaniarnerunissamut Najoqqutassiaq iluaqutaasimavoq.

Paasissutissanut atortussanit ersersinneqarpoq meeqqat akornganni kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersorneq pillugu ilisimasat amigarsimasut. Pingaartumik kommunip avannarpasinnerpaap illoqarfimmi nunaqarfimmilu avinngarusimasuini tamanna atuuppoq. Tamanna unamminartutut ukkanneqartariaqartutut isigineqartariaqarpoq. Immikkoortut qulaani eqqaaneqartut aallaavigalugit Najoqqutassiap atuutilersinneqarnerani suliniutit allat erseqqissarnissaat eqqartorneqaluarsinnaavoq. Meeqqat kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliortut ernumanartumilluunniit pissusillit pillugit suliat sapinngisamik pitsaanerpaamik taperserniarlugit tamanna sulisut, inoqarfinni minnerusuni najugaqartut, aallaavigalugit ingerlanneqartariaqarpoq.

Immikkoortup tulliani kommunip tullia sammineqarpoq.

KOMMUNE QEQERTALIK

Kommune Qeqertalimmi illoqarfinni nunaqarfinnilu akissuteqartut procentii assigiinngitsorujussuupput. Sulisut illoqarfinni najugaqartut 81 %-iisa immersugassaq immersorsimavaat sulisullu nunaqarfinni najugaqartut 19 %-iisa malitseqartitsinermi immersugassaq immersorsimallugu.

Takussutissiaq 11: Kommune Qeqertalimmi illoqarfinni nunaqarfinnilu malittarinnilluni immersuisitsinermi akissuteqarsimasut amerlassusaat

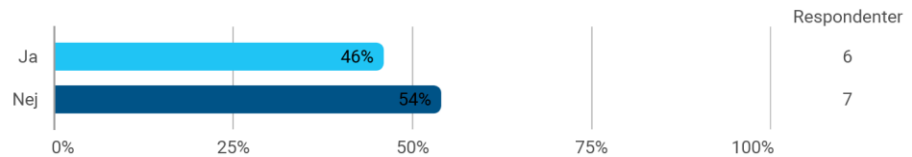
Najoqqutassiap sunniutai pillugit malittarinnillu immersuisitsinermi nunaqarfiit uku akissuteqarsimanngillat: Niaqornaarsuk, Ikerasaarsuk, Iginniarfik, Ikamiut kiisalu Kangerluk. Tamatumani Najoqqutassiap inoqarfinnut qulaani eqqaaneqartunut anngussimannginnera pissutaasimasinnaavoq.

SULISUTUT NALORNINEQ

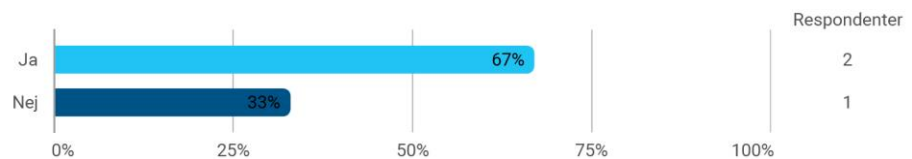
Immikkoortumi sammineqarpoq *sulisutut nalornineq* tassaasoq: Meeqqat kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimanerat pillugu sulisut oqaasinngortitsinissaminnik sapernartitsisut imaluunniit atornerluisoqarsimaneranik pasitsaassinermi qisuariarnissamut sakkussaaleqisut.

Kommune Qeqertalimmi illoqarfinni nunaqarfinnilu sulisut nalornisarsimapput. Meeraq kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimanermik takussutissaqaraangat nunaqarfinni sulisut illoqarfinni sulisunut sanilliullugu Najoqqutassiamik atuarnissaminnik pisariaqartitsinerulaarsimapput.

Meeraq atornerlunneqarsimanerminut takussutissaqaraangat qisuariaateqaraangallu illoqarfinni sulisut 46 %-iisa suleriutsimik nalornissuteqarnermi Najoqqutassiamik atuarnissartik pisariaqartittarsimavaat. Nunaqarfinni sulisut 67 %-iisa Najoqqutassiamik atuarnissartik pisariaqartissimavaat.

Takussutissiaq 12: Meeqqat kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimanerannik pasitsaassinermi nalornissuteqalernerminni illoqarfinni sulisut Najoqqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsinerat. Apeqquut: Meeraq kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimanerminut takussutissamik ersersitsigaangat suleriuseq pillugu nalornissuteqarnermi Killiliisap Najoqqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsisimavit?

Takussutissiaq 13: Meeqqat kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimanerannik pasitsaassinermi nalornissuteqalernerminni nunaqarfinni sulisut Najoqqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsinerat. Apeqquut: Meeraq kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimanerminut takussutissamik ersersitsigaangat suleriuseq pillugu nalornissuteqarnermi Killiliisap Najoqqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsisimavit?

Nalorninerminni Najoqqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsineruneq suleqatinit ikorfartorneqarnissap illoqarfinni nunaqarfinnut sanilliullugu periarfissaanerusarneranut takussutissaasinnaavoq. Nunaqarfinni sulisut amerlanertigut isumaginninnermut allaffinni avinngarusimasuni kisimiillutik sulisarput.

Immikkoortuni tulliuuttuni illoqarfinnut nunaqarfinnullu kiisalu susassaqarfinnut agguataarlugu Najoqqutassiap nalorninerminni qanoq iluaqutaasimanerannik oqaaseqaatit pingaarnerit sammineqassapput. Immikkoortumi sulisut paasisutissanut atortussani allaatigisaat

tamarluinnarmik sammineqanngillat, ukuli ukkatarineqarput: Nunaqarfinni iliuuseqarnissamut tunuarsimaarnerunnginneq illoqarfinnilu paasiniaaneruneq.

Illoqarfiit

Illoqarfinni sulisut allaatigaat Najooqutassiaq pitsaaliuinermut siusissukkullu paasiniaanerumut tunngatillugu iluaqutaasimasoq. Atuarfimmi sulisup allaatigaa meeqqap ernumassutigisani eqqumaffigineruneratigut uninngaannarnerup pinngitsoortinnissaanut Najooqutassiap iluaqutaasimanera:

“Atuartoq assut tunuarsimaartoq avatangiisiminilu takuneqarusunneq ajortoq maluginiarpara. Killiliisap Najooqutassiaanik atuareerlunga allaanngilaq meeraq eqqumaffigineruleriga maannalu iliuuseqartariaqartunga.”

Meeqqanik ilaqtariinnillu sullissivimmi sulisup allap allaatigaa ulluinnarni sulinermi meeqqat akisussaaffigisat attaveqarfigillualernerisigut Najooqutassiaq pitsaaliuinerup pingaaruteqassusianik paasinninnissamut iluaqutaasoq:

“Najooqutassiaq amerlasuunik periarfissiivoq. Takussutissat qisuariaatillu kiisalu paasiniaaneq sulininni maanna ilaatittuaannarpakka. Najooqutassiami meeqqat ukioqatigiinnut immikkoortiterneqarnerat pissutigalugu suut tamarmik tigussaanerulermata assut iluaqutaavoq.”

Sulisup matumani innersuussutigai Najooqutassiami piviusuutitat meeqqap kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimaneranik pasitsaassisoqarpat suliata qanoq ingerlanneqarnissaannik ukiunut immikkoortiterilluni assersuutit.

Nunaqarfiit

Nunaqarfimmi atuarfimmi sulisoq nalorninermi Najooqutassiap qanoq iluaqutaaneramik assersuuteqarpoq:

“Meeraq atugarliornermik takussutissalik pillugu nalunaaruteqarpunga. Eqqortumik iliuuseqarsimanerlunga assut nalornissutigaaara. Suliami eqqortumik iliorsimamera Najooqutassiami erseqqissumik paatsuugassaannngitsumillu uppersarsarneqarmat assut oqiliallappunga.”

Nunaqarfimmi sulisup meeraq ernumassutigisani pillugu iliuutsini annilaangassutigalugillu pissangassutigai. Sulisulli Najooqutassiami nalornineq pillugu immikkoortumik atuarnini pissutigalugu annilaangajunnaarluni eqqortuliornerninik uppersarsaavigineqarpoq. Sulisut arlallit unamminartitaat tamanna qaangerniarlugu Najooqutassiaq sulisutut oqartussaassusilittut katersuunnermi sammisassatut ammasutut iluaqutaasumik eqqartorneqartarsinnaavoq. Pingaartumik inoqarfinnut minnerusunut tamanna innersuunnarpoq, taamaalilluni nalornineq annikillisinneqarsinnaaniassammat piffissallu ingerlanerani ilisimasat tunngavigalugit meeqqat sumiginnagaasut ikiorserneqarnissaannik kinguneqartumik iliuuseqartoqarnermik taarserneqarsinnaaniassammat.

Sunniutitut misigineqartoq: Nalorninnginneruneq paasiniaanerunerlu

Illoqarfinni meeqqat atugarliornermik takussutissallit eqqumaffiginerunissaannut paasiniarnissaannullu Najooqutassiaq Kommune Qeqertalimmi sulisut iluaqutigisimavaat. Nunaqarfinni sulisut Najooqutassiaq iluaqutigalugu meeqqat kinguaassiuutitigut atonerlunneqarsimasut pillugit suliani pisariusuni iliuuseqarnissamut imminut tatiginerulersimapput. Suliani taamaattuni sulisut siusinnerusukkut annilaanganermik iliuuseqarnissamullu tunuarsimaarnermik ajornartorsiuteqartarsimagaluarput.

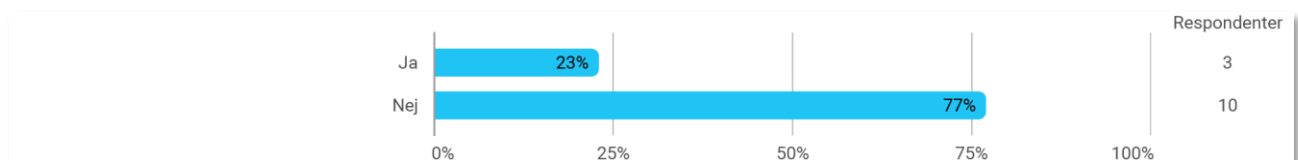
Qanoq iliuuseqarnissamik nalornissuteqarneq, pingaarutilinni tunuarsimaarneq malittarinnilluni misissuisitsinermi pingaartumik nunaqarfinni sulisunit arlaleriarluni eqqaaneqarput. Taamaattumik

ilinniartitsuarneq imaluunniit ornigulluni Najoqqutassiamik ilinniartitsineq Killiliisami suliniutitut tulliuuttutut eqqarsaatorsorfigineqarsinnaavoq. Qitiusumik Siunnersuisarfik qanimut suleqatigalugu tamanna pissaaq. Qitiusumik Siunnersuisarfik⁶ Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup ataaniippoq. Siunnersuisarfiup kommunimi ingerlatsinermi inatsisitigut isumaginnikkullu ineriartorneq tapersorsorlugulu oqartussaassusillit, ulluinnarni meeqqanik inuusuttunillu sumiginnakkanik sullissisartut, ikiortarpei.

NALUNAARTUSSAATITAANEQ

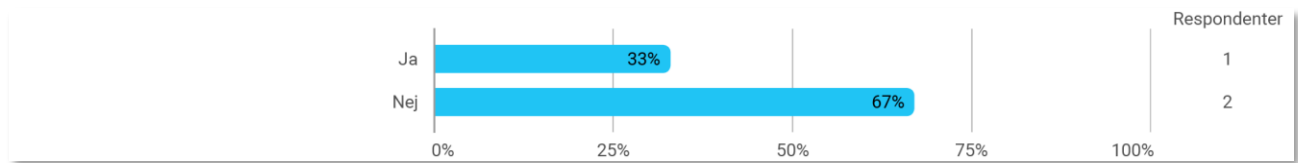
Immikkoortumi tulliuuttumi nalunaaruteqarnerit sammineqassapput, taakku tassaapput meeraq ikiorneqarnissamik immaqalu tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsigaangat kommunimut paasissutissanik itisilliilluni kalerriisarnerit.

Kommunemi Qeqertalimmi illoqarfiit malittarinnilluni misissuinermi aperineqarput nalunaaruteqarneq pillugu suleriutsimik nalornissuteqarnermi Najoqqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsisimanersut. Sulisut 23 %-ii akipput nalunaaruteqarnerit pillugit Najoqqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsisimallutik.

Takussutissiaq 13: Nalunaaruteqarneq pillugu nalorninermi illoqarfinni sulisut Najoqqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsisimanerat. Apeqqut: Nalunaaruteqarneq pillugu suleriutsimik nalornissuteqarnermi Najoqqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsisimavit?

⁶ Maanna Innuttaasunut Immikkoortortaqaarfimmi

Takussutissiaq 14: Nalunaaruteqarnek pillugu nalorninermi nunaqarfinni sulisut Najoqqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsisimavut. Apeqqut: Nalunaaruteqarnek pillugu suleriutsimik nalornissuteqarnermi Najoqqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsisimavut?

Nunaqarfinni sulisup ataasiinnaap nalunaaruteqarnek pillugu nalorninermi Najoqqutassiamik atuarnissani pisariaqartissimavaa. Illoqarfinni sulisut nalunaaruteqarnerit pillugit nalornissuteqarnermi suleqatiminnut apereriaannaasarnerannik tamanna tungaveqarsinnaavoq. Nunaqarfinnili sulisut amerlanertigut kisiimiillutik sulisaramik nalunaaruteqarnerit pillugit suleqammik oqaloqateqarnissamut periarfissaqartuaannarneq ajorput.

Nalunaaruteqarnermi suleriuseq pillugu nalorninermi Najoqqutassiap illoqarfinni nunaqarfinnilu qanoq iluaqutaasimaneranik oqaaseqaatit pingaarutillit immikkoortuni ataaniittuni sammineqarput. Immikkoortumi sulisut paasissutissanut atortussani oqaaseqaataat allaatigineqartut tamarluinnarmik sammineqanngillat, kisianni makku ukkatarineqarput: Nunaqarfinni nalunaaruteqarnerit pillugit paasisaqarneruneq illoqarfinnilu nalunaaruteqartussaataaneq pillugu paatsiveerutinnginneruneq: Nunaqarfinni nalunaaruteqartarnerit pillugit suleriutsimi nalorninnginneruneq illoqarfinnilu nalunaaruteqartarnerit pillugit suleriutsit pillugit isumaqatigiinneruneq.

Illoqarfiit

Nalunaaruteqarnerup sunik imaqartariaqarnera pillugu Najoqqutassiap pitsaasunik siunnersuuteqarnera Kommunemi Qeqertalimmi illoqarfiit annerit ilaanni atuarfimmi sulisup allaatigaa:

“Nalunaaruteqarnerup sunik imaqartariaqarneranik Najoqqutassiap aalajangersimasunik isumassarsisippaanga.”

Oqaaseqaammit tassannga ersersinneqamisaaipoq sulisoq siusinnerusukkut meeraq qajannartuunermik takussutissaqartoq pillugu ernumassuteqarsimanngitsoq. Sulisorli nalunaaruteqartariaqalissagaluaruni naleqqussarsinnaanermut piareersimanini takutipaa.

Nunaqarfiit

Illoqarfimmi nunaqarfimmiluunniit sulisut nalornisut amerlassusaat inoqarfimmiit inoqarfimmut assigiinneq ajorpoq. Kommune Qeqertalimmi inoqarfimmi minnerusumi sulisoq nalunaaruteqarnermi nalornisimavoq. Najoqqutassiamili ilitersuutitik maleruaanikkut nalorniunnaarsimavoq. Meeqqap kinguaassiuutitigut atonerlunneqarsimaneramik pasitsaassineq ilisimasaqarnerluunniit pillugu atuarfimmi sulisup nalornissutini ima allaatigaa:

“Qaaguukkut qanorlu nalunaaruteqartoqartariaqarneramik nalornissuteqarunnaarpunga.”

Nalunaarusiortarnermut tunngatillugu sulisup ulluinnarni nalornissutigisartagaa Najoqqutassiaq iluaqutigalugu ajornannginnerulersimavoq.

Sunniutitut misigineqartoq: Atonerluisoqarsimatillugu nalunaaruteqarnissamut piareersimaneruneg

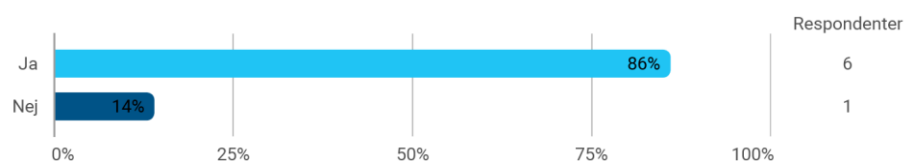
Illoqarfinni nunaqarfinnilu sulisut naleqqussarnissamut piareersimanerupput nalunaaruteqartoqarnissaalu nalileraangamikku tunuarsimaarneq ajorlutik. Illoqarfinni nunaqarfinnilu sunniutitut misigineqartoq tamanna pingaartumik atuarfinni iluaqutaavoq. Meeqqat atugarliornerannik nalunaarutiginninnissamik sulisut eqqumaffiginninnerunerat pitsaasuvoq. Sulisut eqqumaniarnerunerat meeqqat atugarliorsinnaasut maluginianngitsoorsimasinnaanerannut pitsaaliueqataanissaanut takussutissaavoq. Najoqqutassiami immikkut ”Sakkortusisamik

nalunaaruteqartussaataaneq⁷ pillugu immikkoortoqarpoq. Nalunaaruteqartussaataanermik suusupaginnineq qanoq inatsisitigut kinguneqarsinnaanera ilaatigut tassani sammineqarpoq. Taamaattumik paasiniaaneruneq eqqumaniarnerunerlu pitsaasutut isigineqarsinnaavoq, aamma tamanna meeqqanik kinguaassiuutitigut atonerluisarneq pillugu sammisamik paquminannginnerulersitsisinnaavoq.

KINGUAASSIUUTITIGUT ERNUMANARTUMIK PISSUSILERSORNEQ

Immikkoortumi tulliuuttumi sammineqarpoq kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliortutut pissusilersorneq, tassa 'meeqqat kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersornerat killissanillu paasiuminaatsitsinerat'.

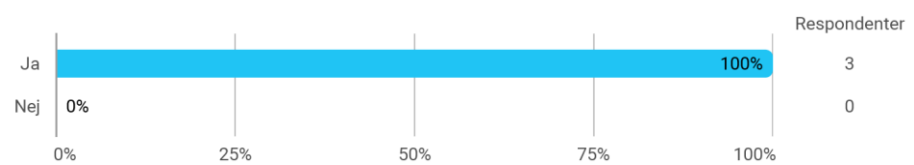
Illoqarfinni malittarinnilluni misissuinermi aperisoqarpoq Killiliisap Najoqqutassiaani meeqqat kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersornerat pillugu atuarnerunissaq ilisimasaqarnerunissarlunniit pisariaqartinneqarnersoq. Tamatumani illoqarfinni sulisut 86 %-ii akipput sammisaq pillugu atuarnerunissartik pisariaqartissimallugu.

Takussutissiaq 15: Meeqqat akornganni kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersorneq pillugu illoqarfinni sulisut atuarnerunissamik pisariaqartitsinerat. Apeqqu: Killiliisap Najoqqutassiaani meeqqat kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliortutut pissusilersortut pillugit atuarnerunissamik paasisaqarnerunissamillunniit pisariaqartitsivit?

⁷ Najoqqutassiami qupperneq 42.

Nunaqarfinni sulisut tamarmik meeqqat kinguaassiuutitigut ernumanartumik kannguttaatsuliortutulluunniit pissusilersortut pillugit atuarnunissamik pisariaqartitsisimapput.

Takussutissiaq 16: Meeqqat akornnganni kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersorneq pillugu nunaqarfinni sulisut atuarnunissamik pisariaqartitsinerat. Apeqqu: Killiliisap Najoqqutassiaani meeqqat kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliortutut pissusilersortut pillugit atuarnunissamik paasisaqarnerunissamilluunniit pisariaqartitsivit?

Misissuinermit ersersinneqarpoq illoqarfinni nunaqarfinnilu sulisut tamarmik Najoqqutassiami immikkoortumik atuarnissamik pisariaqartitsisimammata meeqqat kinguaassiuutinik sammisaqarpallaartut pillugit ilisimasani amigaateqarsimasut. Meeqqat kinguaassiuutitigut ernumanartumik kannguttaatsuliortutulluunniit pissusilersortut aarlerinaatigisinnaasaat Najoqqutassiami erseqqissarneqarput⁸.

Immikkoortuni tulluuttuni illoqarfinnut nunaqarfinnullu agguataarlugu Najoqqutassiap nalorninerni qanoq iluaqutaasimanerani oqaaseqaatit pingaarnerit sammineqassapput. Immikkoortumi sulisut paasisutissanut atortussani allaatigisaat tamarluinnarmik sammineqanngillat, ukuli ukkatarineqarput: Nunaqarfinni nalunaaruteqarnissamut nalorninnginneruneq illoqarfinnilu nalunaaruteqarneq pillugu suleriutsimik isumaqatigiinneruneq.

⁸ Najoqqutassiami qupperneq 37.

Nunaqarfiit

Atuarfimmi sulisup naleqqussarnissamut piareersimanini ima allaatigaa:

“Qujanartumik nunaqarfitsinni meeqqamik kinguaassiuutinik sammisaqarpallaartumik naammattuugaqarnikuunngilagut. Kisianni taama nalaataqarnissannut piareersimavunga.”

Sulisup erseqqissumik oqaatigaa meeraq kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersortoq pillugu suliaqartoqalissagaluarpat iliuuseqarnissamut piareersimalluni.

Illoqarfiit

Malittarinnilluni misissuinermit erserpoq meeqqat kinguaassiuutinik sammisaqarpallaartut pillugit ammanerunissaq, oqaloqatigiinnissaq minnerunngitsumillu ilisimasaqarnissaq iliuuseqarnissarlu illoqarfinni sulisut amigaatigisimarpasikkaat. Tamanna inoqarfinni paqumisunnermik iliuuseqarnissamullu tunuarsimaarnermik kinguneqarsinnaallunilu meeqqat kinguaassiuutinik sammisaqarpallaartut aamma/imaluunniit kanngutsaatsuliortutut pissusilersortut siusinnerusumik iliuuseqarnissamut ajornarnerulersitsisinnaavoq. Taamatuttaaq misissuinermit ersersinneqarpoq Najoqqutassiaq ammanerunissamut iliuuseqallaqqinnerunissamullu iluaqutaasoq, meeqqat atugarliortut taamaalillutik itigartinneqannginniassammata arajutsineqarnatilluunniit. Assersuutigalugu meeqqanik ilaqtariinnillu sullissivimmi sulisup suliami sammisamik eqqartuinissaminik merserinninnini eqqaavaa:

“Maanna sammisap merserisimasama eqqartornissaanut piareersimasutut misigivunga. Meeraq meeraqatiminut kinguaassiuutinik sammisaqarpallaaraangat iliuuseqarnissara ernumassutigisarsimagaluarpara.”

Sulisup taassumap suliami aalajangersimasumi eqqarsaatini pillugit suleqatiminik oqaloqateqarnissamut sulisutut nukissaqarnini ersersippaa.

Meeqqanik ilaqtariinnillu sullissivimmi sulisup allap sulisutut eqqaaneqaqqammersutut eqqarsartaaseqarnini allaatigaa:

“Kinguaassiuutitigut atornerluineq pillugu suliat qanoq ingerlatissanerlugit nalunngilara. Kisianni innuttaasup kinguaassiuutinik samminnippallaarnera pillugu saaffiginnittoqarpat nalulluinnarpara qanoq iliussanerlunga. Sammisaaq tamanna pillugu innuttaasup oqaloqatiginissaanut sakkussaaleqivunga. Suliffinni nutaajugama Killiliisap Najoqqutassiaa assut iluaqutigaara. Assut uanni eqqarsaateqalersitsivoq.”

Sulisup matumani allaatigaa piffissap ingerlanerani meeraq kinguaassiuutinik sammisaqarpallaartoq kannguttaatsuliortutulluunniit pissusilersortoq kinaassusersissagaluaruniuk eqqortunik iliuseqarnikkut sapinngisaminik iliuseqarniarluni allaatigaa. Eqqortumik minnerunngitsumillu piffissaaq eqqorlugu iliuseqarnissaaq sulianik taamaattunik ingerlatsinermut pingaaruteqarluinnarput.

Najoqqutassiami kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliortutut pissusilersorneq pillugu immikkoortoq Kommunemi Qeqertalimmi inoqarfinni annerusuni sulisunut sakkussanut tunniussinissamut pingaaruteqarluinnarsimavoq. Atuarfmmi sulisoq oqarpoq:

“Meeqqat kinguaassiuutinik samminnippallaartut iliuseqarfiginissaanut sakkussarsivunga.”

Oqaaseqatigiinnit paasiuminartunit taakkunannga ersepoq meeqqat meeraqatiminnik kinguaassiuutitigut atornerluisut eqqumaffigineqarnerulersut. Najoqqutassiap siunertaanut tunngatillugu siuariarneq tamanna naammagisimaarnarpoq.

Sunniutitut misigineqartoq: Sammisaaq merserineqartoq ammanermik taarserneqartoq

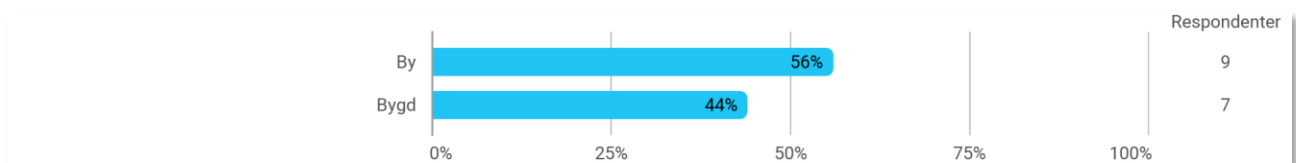
MIO-p kingullermik angalanermit nalunaarusiaanit 2020-mi maajimit saqqummersumi ersersinneqarpoq kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliornerit kommuni nipangiusimaneqarmat paqumigineqarmallu meeqqanik kinguaassiuutitigut atornerluineq pillugu sammisaq ataatsimut isigalugu ajornartorsiuterujussuusoq.

Najoqqutassiamik malittarinnillu misissuinermit ersersinneqarpoq sulisut arlallit oqaaseqaataat naapertorlugit meeqqat kinguaassiuutinik sammisaqarpallaartut pillugit sammisaq merserineqartuusoq. Sulisut oqaaseqaataat tusarliussaallu immikkoortup qulaani eqqaaneqartut ersersippaat Najoqqutassiami sammisaq pillugu ilisimasaqalernikkut sammisamik merserinnineq sullinniakkanik inissaqartitsinermik assigiinngitsumillu isiginnittaaseqarnermik taarserneqarsimasoq. Kommunemi Qeqertalimmi sulisut 86 %-iisa oqaatigaat ilisimasat taakku pisariaqartissimallugit sullinniakkanullu tunngatillugu ammanerusumik oqaloqateqarnissamut Najoqqutassiamit sakkussanik tunineqarsimallutik. Taamaattumik sunniutitut misigineqartoq tunngavigalugu isummertoqarsinnaavoq kinguaassiuutitigut atornerluisoqarsimaneranik, tassunga ilanngullugit meeqqat kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliortutut pissusilersortunik, pasitsaassinermi ilisimasaqarnermiluunniit Najoqqutassiaq iliuseqarnissamut iluaqutaasimasoq. Tamatuma saniatigut Najoqqutassiaq ammanerunissamut iluaqutaasimarpasippoq, tamannalu iliuseqaqqinnissamut aqqutissiuussisuuvoq.

Immikkoortup tulliani Qeqqata Kommuniam sammineqarpoq.

QEQQATA KOMMUNIA

Qeqqata Kommuniani illoqarfinni sulisut akissuteqartut 56 %-iupput nunaqarfinnilu sulisut akissuteqartut 44 %-ullutik.

Takussutissiaq 17: Qeqqata Kommuniani illoqarfinni nunaqarfinnilu malittarinnilluni immersuisitsinermi akissuteqarsimasut amerlassusaat

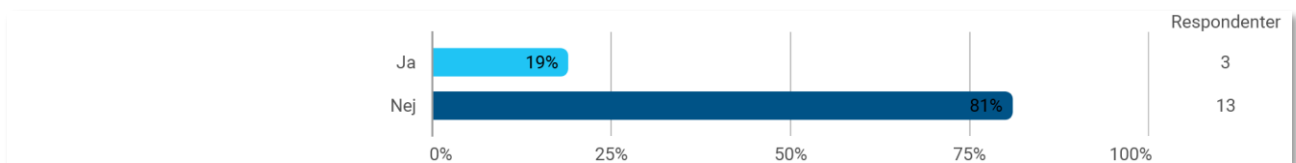
Eqqaaneqartariaqarpoq nunaqarfinni Napasumi sulisut malittarinnilluni immersuisitsinermi akissuteqarsimangimmata. Tamatumani Najoqqutassiap nunaqarfinnut anngussimanginnera pissutaasimasinnaavoq.

SULISUTUT NALORNINEQ

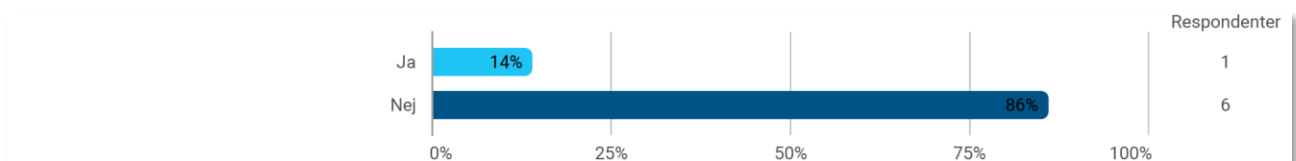
Immikkoortumi sammineqarpoq sulisutut nalornineq tassaasoq: Meeqqat kinguaassiuutitigut atonerlunneqarsimanerat pillugu sulisut oqaasinngortitsinissaminnik sapernartitsisut imaluunniit atonerluisoqarsimaneranik pasitsaassinermi qisuariarnissamut sakkussaaleqisut.

Meeraq kinguaassiuutitigut atonerlunneqarsimanerminut takussutissaqaraangat iliuusissatut pilersaarutinut tunngatillugu illoqarfinni nunaqarfinnilu sulisut sulisutut nalornisarnerat ataatsimut isigalugu annikippoq.

Ataani titartagartaliussami illoqarfinni nunaqarfinnilu sulisut Najoqqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsisimanerat takutinneqarpoq:

Takussutissiaq 18: Meeraq kinguaassiuutitigut atonerlunneqarsimanerminut takussutissaqaraangat illoqarfinni sulisut suleriuseq pillugu nalornissuteqartarnerat. Apeqqut: Meeraq kinguaassiuutitigut atonerlunneqarsimanerminut takussutissaqaraangat suleriuseq pillugu nalornissuteqarsimavit?

Takussutissiaq 19: Meeraq kinguaassiuutitigut atonerlunneqarsimanerminut takussutissaqaraangat nunaqarfinni sulisut suleriuseq pillugu nalornissuteqartarnerat. Apeqqut: Meeraq kinguaassiuutitigut atonerlunneqarsimanerminut takussutissaqaraangat suleriuseq pillugu nalornissuteqarsimavit?

Meeraq kinguaassiuutitigut atonerlunneqarsimanerminut takussutissaqaraangat sulisut ikittuararsuit suleriuseq pillugu nalornissuteqarsimapput. Kommunimi sulisut ikittut nalorninermi

Najoqqutassiami atuarnissamik pisariaqartitsisimasut nunaqarfinni najugaqarput. Sulisulli taakku oqarput nalornineq, ilaannikkut meeqqap atugarliorneranik pasitsaassinermi oqaasinnguissamik unamminartitsineq, annikinnerulersimasoq. Nunaqafimmi atuarfimi sulisoq ataaseq assersuutigalugu oqarpoq:

“Najoqqutassiami innersuussinissamut periarfissat nalorniunnaarsippaannga.”

Tamatumanga erserpoq meeqqap atugaanik pisariaqartumik pitsannguissamut sulisut iliuuseqarnissamut periarfissaminnik ilisimanninnerulersimasut.

Sunniutitut misigineqartoq: Kommunimi sulisutut nalornineq annikitsuararsuaq

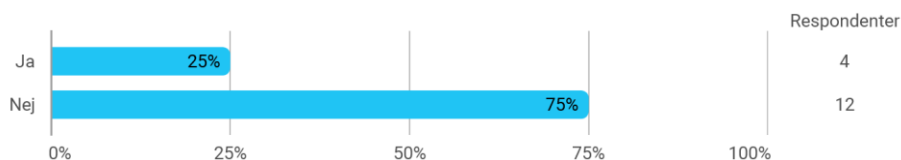
Nalorninermi Najoqqutassiamik atuneq pillugu sunniutitut misigineqartoq annikitsuararsuuvoq. Taamaattumik nalilernerqarpoq kommunimi sulisut oqaasinngortitsinissaminik sapernartitsinatillu meeqqat kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimanerannik pasitsannermi iliuuseqarnissamut sakkussaaleqinngitsut. Sulisulli marluk taama misiginngillat.

Sulisulli Najoqqutassiamik iluaqutiginnittut nunaqarfinni inoqarfinniluunniit minnerusuni najugaqarput. Sulisut taakku oqarput Najoqqutassiami ilitsersuutit sammineqartullu pissutigalugit nalorninnginnerulerlutillu iliuuseqarnerusinnaangorlutik. Nunaqarfinni ilisimasat pissarsiarineqartut eqqarsaatigalugit nalilernerqarpoq Najoqqutassiami ‘kinguaassiuutitigut atornerluinerit unitsinneqarniassammata meeqqallu eqqortumik ikiorneqarniassammata atornerluisoqarsimanerannik pasitsannermi ilisimasaqarnermiluunniit iliuuseqarnissamik’ siunertaasoq piviusunngortinneqartoq.

NALUNAARTUSSAATITAANEQ

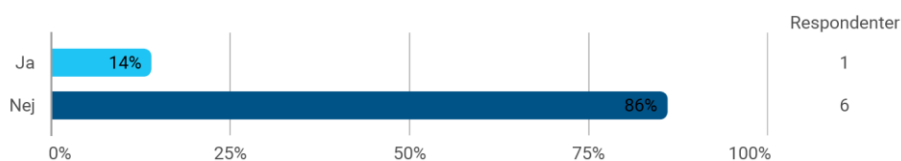
Immikkoortumi tulliuuttumi nalunaaruteqarnerit sammineqassapput, taakku tassaapput meeraq ikiorneqarnissamik pisariaqartitsigaangat kommunimut kalerriuteqarnerit.

Illoqarfiit malittarinnilluni misissuinermi aperineqarput nalunaaruteqarneq pillugu suleriutsimik nalornissuteqarnermi Killiliisap Najoqqutassiaanik atuarnissamik pisariaqartitsisimanersut. Sulisut 75 %-ii akipput nalunaaruteqarnerit pillugit Najoqqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsisimanatik. Tassa kommunimi sulisut ataasiakkaat kisimik meeraq ernumassutigisaq pillugu nalunaaruteqarnissamut tunngatillugu nalornissuteqarsimapput.

Takussutissiaq 20: Meeraq ernumassutigisaq pillugu sulisut nalunaarummik suliaqarnermik illoqarfinni sulisut nalornissuteqarnerat. Apeqqu: Meeraq ernumassutigisat pillugu nalunaarusiornissannut atatillugu nalornissuteqarsimavit?

Sulisunit arfineq-marluusunit arfinillit Najoqqutassiami siunnersuutit ilitersuutillu atuassallugit pisariaqartippiarsimangilaat.

Takussutissiaq 21: Meeraq ernumassutigisaaq pillugu sulisut nalunaarummik suliaqarnermik nunaqarfinni sulisut nalornissuteqarnerat. Apeqqu: Meeraq ernumassutigisat pillugu nalunaarusiornissannut atatillugu nalornissuteqarsimavit?

Tassa nunaqarfinni sulisut meeraq tapersorneqarnissamik pisariaqartitsigaangat nalunaaruteqarneq kommunimut qanoq kalerriutigineqassanersoq paasilluarsimavaat.

Nalunaaruteqarnermilu nalornissuteqarnermut tunngatillugu nunaqarfinni atuarfinni sulisup ataatsip Najoqqutassiaq iluaqutigisimavaa:

“Innersuussinissamut periarfissat kiisalu meeqqap pissusii maanna paasiartulerpakka.”

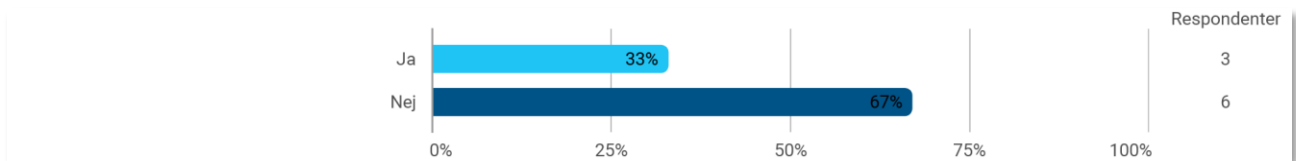
Sunniutitut misigineqartoq: Nalunaaruteqarneq pillugu suleriuseq ilisimaneqarluarpoq

Paasissutissat katersorneqartut naapertorlugit meeqqat ataatsimut isigalugu atugarliornerannik pasitsannermut tunngatillugu Qeqqata Kommunia suleriutsimik paasinnilluarsimavoq. Taamaattorli aarlerinarsinnaavoq meeqqat kinguaassiuutitigut atorneqlunneqarnerat pillugu sulianut pisariusunut tunngatillugu sulisut iliuuseqarnissamut tunuarsimaarsinnaasut, eqqortumillu ikiuinissaaq neqeroorutigineqarniassammat qanigisaasut artorsartut oqaloqatiginissaannut ilisimasaqarnerunissaaq piginnaaneqarnerunissarlu pisariaqartinneqarsinnaasoq.

KINGUAASSIUUTITIGUT ERNUMANARTUMIK PISSUSILERSORNEQ

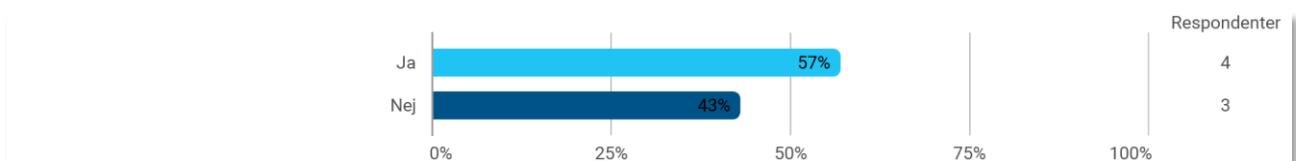
Immikkoortumi sammeneqarpoq kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliortutut pissusilersorneq, tassa 'meeqqat kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersornerat killissanillu paasiuminaatsitsinerat'.

Illoqarfinni malittarinnilluni misissuinermi aperisoqarpoq Killiliisap Najoqqutassiaani meeqqat kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersornerat pillugu ilisimasaqarnerunissaq pisariaqartinneqarnerisq. Tamatumani illoqarfinni sulisut pingasuinnaat akipput sammisaq pillugu atuarnissartik pisariaqartissimallugu.

Takussutissiaq 22: Meeqqat akornnganni kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersorneq pillugu illoqarfinni sulisut atuarnissamik pisariaqartitsinerat. Apeqqu: Killiliisap Najoqqutassiaani meeqqat kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliortutut pissusilersortut pillugit atuarnissamik paasisaqarnerunissamilluunniit pisariaqartitsivit?

Qeqqata Kommuniani nunaqarfinni sulisut pisariaqartillugu sammisaq pillugu atuarnissamik pisariaqartitsinerusimapput, katillugit 57 %-ii sammisaq pillugu paasisaqarnerunissamut angersimapput.

Takussutissiaq 23: Meeqqat akornnganni kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersorneq pillugu nunaqarfinni sulisut atuarnissamik pisariaqartitsinerat. Apeqqu: Killiliisap Najoqqutassiaani meeqqat kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliortutut pissusilersortut pillugit atuarnissamik paasisaqarnerunissamilluunniit pisariaqartitsivit?

Immikkoortup ataani meeqqat nalorninermi Najoqqutassiaq illoqarfinni nunaqarfinnilu qanoq iluaqutaasarnersoq oqaaseqaatinit pingaarnernit erseqqissarneqassaaq. Immikkoortumi sulisut paasisutissanut atortussani allaatigisaat tamarluinnarmik sammineqanngillat, ukuli ukkatarineqarput: Nalunaaruteqarnermi suleriutsimik nunaqarfinni nalornissuteqannginneruneq illoqarfinnilu nalunaaruteqarnermi suleriutsimik isumaqatigiinneruneq.

Nunaqarfiit

Nunaqarfinni sulisut ikorfartorneqarluni oqaloqateqarnerup siunertaanik ilisimasaqannginnerat meeqqat kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliortutut ernumanartutulluunniit pissusilersornerannik sulisutut ilisimasanik piginnaasanillu amigaateqerannut atassuteqarunarpoq. Pingaartumik assersuutigalugu meeqqat kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliortutut ernumanartutulluunniit pissuseqartut pillugit sammisamut tamanna atuuppoq, tassa imaassinnaammat suliap iliuuseqarfiginissaanut sulisutut ilinniartinneqarsimaneq piginnaasaqarnerluunniit atugaqartut. Atuarfimmi sulisup oqariartuut tamanna ima oqarluni uppersarpaa:

“Maanna paasivara sammisag pillugu ikorfartorluni oqaloqatigineqarnissag periarfissaasoq.”

Atuarfimmi allami sulisoq oqarpoq meeqqat atugarliornermik takussutissaqartut attaveqarfigiuminaassinnaasut kinaassusersinnaallugillu maluginiarsinnaallugit:

“Najoqqutassiaq atuareerlugu meeqqat attaveqarfigiuminaatsut eqqissiveqanngitsulluunniit maluginiarnerussallugit paasivara.”

Tassa atuarfimmi sulisoq meeqqat kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliortutut pissusilersortut pillugit nutaanik paasisaqarsimavoq. Meeqqat atugarliortut sullisissallugit misigissutsikkut unamminarsinnaammat ikorfartorneqarluni oqaloqateqarnissamik periarfissaqarnertik

iluaqutigisinnaavaat. Ilisimasanik amigaateqarneq sulisutullu oqaloqateqarsinnaannginneq pissutigalugu illoqarfinni minnerusuni nunaqarfinnilu tamanna pingaartumik atuuppoq.

Illoqarfiit

Illoqarfinni sulisut meeqqat akornganni kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersorneq pillugu immikkoortoq paquminarsaajunnaarnissamut sakkussatut misigisimavaat. Assersuutigalugu ullukkut unnuakkullu paaqqinnittarfimmi sulisoq oqarpoq Najoqqutassiami piviusuutitat meeqqat akornganni kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersortut pillugit suliat qanoq ingerlanneqarsinnaanerannut assersuutaalluurtut:

“Najoqqutassiami assersuutit eqqaaneqartut pissutigalugit sulisutut sammisaq ammaffigiuminarneruvoq. Tamanna pissutigalugu sammisap meeqqanut eqqartornissaa ajornannginnerulerpoq.”

Meeqqanik ilaqtariinnillu sullissivimmi sulisoq alla oqarpoq atoqatigiinnermut isiginnittaatsip nalinginnaasup suliamut ernumanartumut killissarititaasumut erseqqissaanissamut atatillugu Najoqqutassiaq iluaqutaasq:

“Meeqqat akornganni atoqatigiinnermut isiginnittaatsip nalinginnaasup kinguaassiuutitigullu ernumanartumik pissusilersornerup assigiinngissutaat Najoqqutassiami paasiuminartumik nassuiarneqarpoq. Taamaalillunga killissarititaasq erseqqinnerusumik tigussaanagerusumillu sulisutut nassuiarsinnaalerpara.”

Tassanga erserpoq sulisut Najoqqutassiaq iluaqutigalugu aarlerinaataasut eqqumaffiginerisa saniatigut aamma meeqqat pissusii peqqinnartut, illersuutaasutut isigineqartut, eqqumaffigisaleraat. Meeqqat akornganni kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersorneq pillugu Najoqqutassiami sammineqartoq Qeqqata Kommuniani meeqqat akornganni killissat peqqinnartut suussusersinerunissaannut iluaqutaasimavoq.

Sunniutitut misigineqartoq: Sulisut akornganni killissat peqqinnartut ersarinnerulerput

Kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersorneq pillugu immikkoortoq illoqarfinni annerusuni meeqqat akornganni kinguaassiuutit pillugit peqqinnartumik ernumanartumillu isiginnittaaseqarnermik erseqqissaavoq, nunaqarfinnili sulisut sammisaq pillugu aatsaat ammarnialerput.

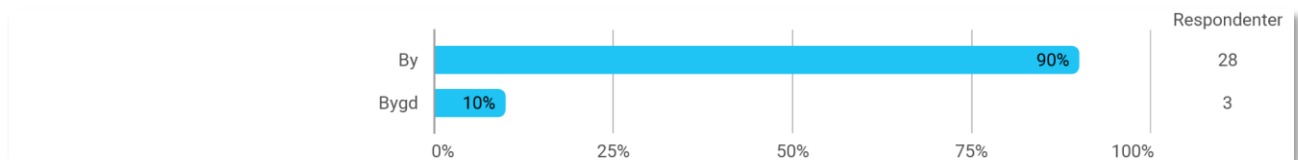
Sulisut tamarmik isumaqarput meeqqat akornganni kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersorneq pillugu ammanerunissaq ilisimasaqarnerunissarlu amigaataasimasut. Malittarinnillu misissuinermi issuaanerit ersersilluarpaat sullinniakkani isiginnittaaseq allanngoriartortoq, tamannalu Najooqutassiap siunertaanut naapertuussorinarpoq.

Sulisut taamatuttaaq aarlerinaataasinnaasut illersuutaasinnaasullu eqqumaffiginerulerpaat. Tamanna ataqatigiissumik sunniuteqartitsivoq, tassami meeqqami aarlerinaataasinnaasut (soorlu allanut attaveqarsinnaanermut piginnaanilunneq kinguaassiuutitigulluunniit ernumanartumik pissusilersorneq) illersuutaasinnaasutut (soorlu eqqarsarluarsinnaassuseq imaluunniit meeqqap peroriartorfimmini ajunngitsumik attaveqarsinnaaneranik nassuiaasinnaaneq) ukkatarineqalermata.

Immikkoortup tulliani Kommuneqarfik Sermersooq sammineqarpoq.

KOMMUNEQARFIK SERMERSOOQ

Kommuneqarfik Sermersuumi sulisut illoqarfinni najugallit 90 %-ii sulisullu nunaqarfinni najugallit 10 %-ii akissuteqarsimapput.

Takussutissiaq 24: Kommuneqarfik Sermersuumi illoqarfiit nunaqarfiillu akissuteqartut procentinngorlugit.

Kommuneqarfik Sermersuumi illoqarfiit sisamaapput, taakkulu tamarmik, Ittoqqortoormiit eqqarsaatigissanngikkaanni, malittarinnilluni immersugassamik nassinneqarput. Nunaqarfiit Qeqertarsuatsiaat, Isortoq, Kuummiit, Sermiligaaq aamma Tiilerilaaq malittarinnilluni immersugassamik tigusaqanngillat. Tamatumani Najoqqutassiap malittarinnillunuunniit immersugassap nunaqarfinnut eqqaaneqartunut angussimannginnera pissutaasimasinnaavoq.

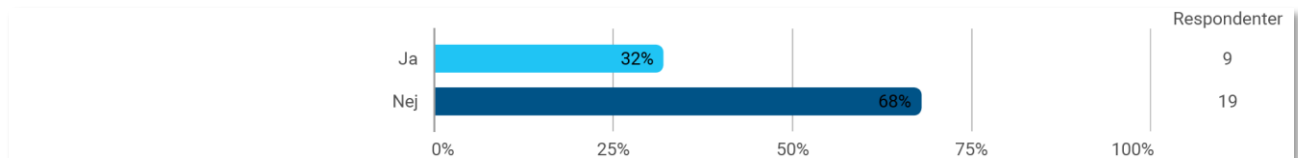
SULISUTUT NALORNINEQ

Immikkoortumi sammineqarpoq sulisutut nalornineq tassaasoq: Meeqqat kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimanerat pillugu sulisut oqaasinngortitsinissaminnik sapernartitsisut imaluunniit atornerluisoqarsimaneranik pasitsaassinnermi qisuariarnissamut sakkussaaleqisut.

Kommuneqarfik Sermersuumi illoqarfinni nunaqarfinnilu meeraq kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimanermik takussutissaqaraangat sulisut iliusissatut pilersaarutitut tunngatillugu nalornissuteqartarsimapput.

Meeqqat kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimanerannik pasitsaassisoqaraangat sulisut Najoqqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsinerat assigiinneq ajorpoq. Titartagartaliussami

ataaniittumi sulisut illoqarfinni nunaqarfinnilu Najoqqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsisarnerat takutinneqarpoq. Illoqarfinni sulisut 68 %-ii sulisutut nalorninermi Najoqqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsisimapput, nunaqarfinnili nalorninermi Najoqqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsoqarsimanani.

Takussutissiaq 25: Meeqqat kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimanerannik pasitsannermi illoqarfinni sulisut Najoqqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsinerat.

Nalunaarusiornermut tunngatillugu nalorninermi imaluunniit meeqqat kinguaassiuutitigut kanguttaatsuliortutut pissusilersortut pillugit ilisimasanut tunngatillugu nunaqarfinni sulisut pingasut Najoqqutassiamik atuarnissaminnik pisariaqartitsisimangillat.

Tamanna nunaqarfinni sulisut sulianut pisariusunut tunngatillugu pisariaqartunik tamanik piginnaasaqarnerannut ilisimasanerannullu takussutissaasinnaavoq, imaassinnaavorluunniit iliuuseqarnissamut tunuarsimaartut nalorninermulluunniit tunngatillugu qanigisariippallaartut. Taamaappat sulisut nalunaaruteqartussaannermik sakkortunerusumik pisinnaatitaanertik unioqqutissimasinnaavaat taamaalillutillu meeqqat pisariaqartitsinermi tapersorsorneqarnissamik takuneqarnissamillu pisinnaatitaaffiinik unioqqutitsillutik.

Taamaattumik nalorninermi Najoqqutassiap atoruminartuuneranik immikkoortumi ataaniittumi illoqarfinni sulisut kisimik oqaaseqaataat pingaaruteqartut erseqqissarneqarput. Immikkoortumi sulisut paasissutissanut atortussani oqaaseqaataat allaatigineqartut tamarluinnarmik sammineqangillat, kisianni makku ukkatarineqarput: Illoqarfinnut nalunaaruteqartoqartillugu suleriutsimik nalornissuteqanginneruneq nalunaaruteqartoqartillugulu suleriutsimik isumaqatigiinneruneq.

Illoqarfiit

Paasissutissanut atortussani allassimavoq meeqqat akornganni atugarliortoqarneranik pasitsannermi sulisut nalunaaruteqassanerlutik nalunaaruteqassannginnerlutilluunniit nalornissutigisimagaat. Tassa Meeqqat tapersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 20, 26. juni 2017-imeersumi § 16, nalunaaruteqarnissamut pisussaaffik sakkortunerusoq pillugu sulisut paasinnilluarnerunissaq pisariaqartissimavaat. Atuarfimmi sulisoq ima oqarpoq: **“Nalunaaruteqarnissamut pisussaaffimmut sakkortunerusumut tunngatillugu pisussaanerlunga nalornissutigaara. Nalornissutiga qanoq iliuuseqarfigissanerlugu nalugakku taamaattumik politiinut toqqaannartumik attaveqarpunga.”**

Tamatuma saniatigut sulisut oqaasinngortitsinissamut tunngatillugu nalornissuteqaraangamik pisunilu sapernartuni oqaloqateqarnissamut sakkussaaleqigaangamik Najoqqutassiaq atortarsimavaat. Ullukkut unnuakkullu paaqqinnittarfimi sulisup nalorninermini Najoqqutassiaq atorsimavaa imalu oqarluni:

“Meeqqat ilaat akulikitsumik annilaangarujussualertarpoq. Pisinnaasakka nalornissutigisimagakkit pisoq qanoq iliuuseqarfigissallugu nalornissutigisimavara. Najoqqutassiap meeqqap oqaloqatiginissaanut misigissutsinillu eqqartueqatiginissaanut isumassarsisillungalu sakkussannik tunivaanga.”

Meeqqap aamma ullukkut unnuakkullu paaqqinnittarfimmi sulisup akornganni attaveqaqatigiinnerup pitsanngorsarnissaanut Najoqqutassiap iluaqutaasimanera sulisoq taamaalilluni assersuuteqarpoq. Meeqqap sulisullu attaveqaqatigiilluarnerunerat meeqqap allanut atallualersinnaaneranik, immaqa siusinnerusukkut misigisimanngisaanik, nakussatsitsisinnaavoq.

Sunniutitut misigineqartoq: Nalunaartussaataaneq pillugu ilisimasaqarneruneq meeqqanullu attaveqarluarnerulerneq

Najoqqutassiami nalunaaruteqarnissamut pisussaaffik sakkortunerusoq ima nassuiarluarneqarpoq: “Sulisut meeqqanut inuusuttunullu tunngasunik suliallit meeqqap immikkut tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsineranik pasitsaassaqarunik imal. ilisimasaqarunik kommunimut sakkortusisamik nalunaaruteqartussaataapput.”⁹

Kommuneqarfik Sermersuumi illoqarfinni sulisut pisussaaffitik pillugit immikkoortumik atuaanermikkut meeqqamut iluaqutaasumik iliuuseqarnissamut periarfissaqarnerulerput. Meeqqat sulisullu oqaloqatigiinnerunissaannut Najoqqutassiaq iluaqutaasimammat sulisumut sunniutitut misigisaq pitsaasuvoq. Illuatungeriit oqaloqatigiinnerunertik iluaqutigisaminnik attaveqatigiillualissutigisinnaavaat. Maluginiarnarpoq sulisup meeqqallu attaveqatigiillualernerannik sunniutitut misigisaq kommunimi nunaqarfinnut tunnganani illoqarfinnut tunngammat.

Kalaallit Nunaanni Politiit nalunaarusiaannit assigiinngitsunit¹⁰ meeqqat kinguaassiuutitigut atonerlunneqarsimasut amerlasuut kisitsisaatigineqannginnerat arlaleriarluni uparuarneqarpoq. Kommunimi nunaqarfinnit eqqaaneqartunit paasissutissanik amigaateqarneq pissutigalugu sulisut piginnaasaat kiisalu sumiiffinni taakkunani meeqqat atugarissaarnerat pillugit ilisimasat amigaataapput. Taamaattumik kaammattuutigineqarpoq Najoqqutassiap atuutsinneqalernerana inoqarfinnut minnerusunut, paasissutissanik sulisunit katersuiniarnermik iluatsitsiffiunngitsunut, immikkut tunngatinneqassasoq.”

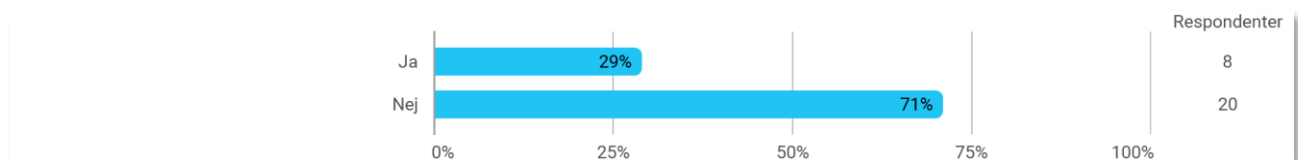
⁹ Killiliisap Najoqqutassiaani qupperneq 42

¹⁰ 2019-imi ukiumoortumik naluaarusiaq – Kalaallit Nunaanni Politiit
2017-imi ukiumoortumik naluaarusiaq – Kalaallit Nunaanni Politiit

NALUNAARUTEQARNEQ

Immikkoortumi tulliuuttumi nalunaaruteqarnerit sammineqassapput, taakku tassaapput meeraq tapersorneqarnissamik pisariaqartitsigaangat kommunimut kalerriuteqarnerit.

Illoqarfinni sulisut amerlanersaat nalunaarusiornermi nalorninermi Najoqqutassiami siunnersuutit ilitersuutillu pisariaqartissimangilaat. Sulisut 71 %-ii oqartussaasunut nalunaaruteqarnermik suliaqarnermi imminnut tatigisutut misigisimapput.

Takussutissiaq 26: Nalunaarusiornermi illoqarfinni sulisut siunnersorneqarnissamik ilitersorneqarnissamillu pisariaqartitsisut. Apeqqut: Meeraq ernumassutigisat pillugu nalunaaruteqarninni nalornissuteqarnikuuit?

29 %-it Najoqqutassiamik pisariaqartitsisimasut Najoqqutassiaq sulinerminni qanoq iluaqutigisimallugu eqqaavaat. Immikkoortuni ataaniittuni nalorninermi Najoqqutassiap qanoq iluaqutaasimaneramik taamaallaat illoqarfinni sulisunit oqaaseqaatit pingaarutillit sammineqarput. Immikkoortumi sulisut paasissutissanut atortussani oqaaseqaataat allaatigineqartut tamarluinnarmik sammineqanngillat, kisianni makku ukkatarineqarput: Nalunaaruteqarnerit qanoq imaqarnissaannik qulaajaaneruneq nalunaarutinillu suliaqartarneq pillugu isumaqatigiinneruneq.

Illoqarfinni sulisut nalunaaruteqarneq sumik imaqassaneranik kiisalu qanoq suliarineqassaneranik itisiliiffigineqarnissartik ilaannikkut pisariaqartittarsimavaat. Atuarfimmi sulisoq oqarpoq:

“Siullertut nalornissutigisimavara kommunimut nalunaaruteqarneq qanoq suliarineqassanersoq kiisalu sumik imaqassanersoq. Aappaattut nalornissutigisimavara nalunaaruteqarnermik suliaqarnermi angajoqqaat ilisimatissanerlugit ilisimatissannginnerlugilluunniit. Nalunaarusiornermut tunngatillugu nalornissutinnik qulaajaanissamut Najooqutassiaq iluaqutigaaara.”

Meeqqap immikkut ittumik tapersorneqarnissaminik pisariaqartitsineranik uparuaalluni atuarfimmiit kommunimut nalunaarusiorneq sumik imaqassanersoq sulisup nalornissutigisimavaa. Tamatuma saniatigut suliami angajoqqaat akuutinneqassanersut pineqartup nalornissutigaa.

Atuarfimmi sulisoq alla nassuiaavoq meeqqap ilinniartitsisuminut qanoq oqarnissaminik pisariaqartitsinera paasiuminaatsissimallugu. Sulisup aamma nalornissutigaa meeraq eqqortumik ingerlariaqqinnissaanut pineqartup qanoq ikiorsinnaaneraa:

“Najoqutassiaq iluaqutigalugu paasivara [ilinniartitsisutut] meeqqap misigissutsiminik oqaasinnguinnissaanut aqqutissiuussisinnaallunga kiisalu eqqortumik tapersorneqaaqqullugu sullissivimmullu ingerlateqqinniarlugu qanoq [atuarfimmi] ikiorsinnaagipput.”

Sulisup allaatigaa meeraq nipaarlusooq attaveqarfigiuminaatsitaminut tunngatillugu Najoqutassiaq iluaqutaasimasooq. Najoqutassiaq iluaqutigalugu ilinniartitsisoq meeqqap ikiorneqarnissaminik pisariaqartitsiffiinik takusinissaminut eqqumaffiginninnissaminullu kiisalu meeqqap eqqortumik tapersorneqarnissaanut ikiorneqarnissaanullu akisussaaffimmik tigusinissamut sakkussarsisimavoq. Tamatuma saniatigut sulisup kinaassusersiut siulleq qasseersiutinngortillugu [uagut] atorpa, tamatumangalu Najoqutassiami siunnersuutit ilitersuutillu pillugit ilisimasanik avitseqatigiittoqarsimaneranut takussutissaavoq.

Nunaqarfinni sulisut pingasut malittarinnilluni immersugassamik pisimasut immersuisimasullu allapput nalornisimanatik taamaattumillu nalunaarusiornermi suleriuseq pillugu Najoqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsisimanatik.

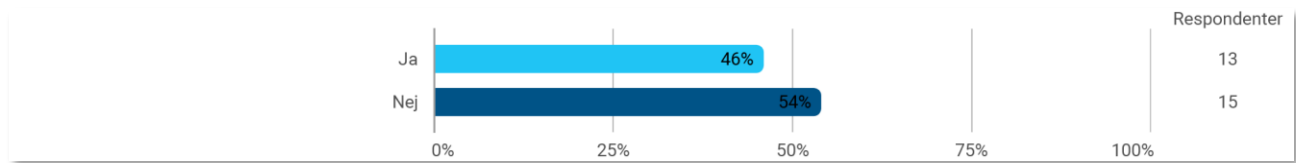
Sunniutitut misigineqartoq: Nalunaarusiortarnermik paasinnilluarneruneq kiisalu meeqqanut tusarnaarneruneq

Najoqqutassiami siunnersuutit ilitersuutillu iluaqutigalugit illoqarfinni sulisut meeqqanut atugarliornermik takussutissalinnut attaveqalerniarnertik ajornannginnerutillerpaat. Taamatuttaaq meeqqat pisariaqartitsisut ikiorniarlugit atuarfimmi sulisut ataqatigiittariaqarput. Oqartussaasunut nalunaaruteqarnissap pingaaruteqassusianik paasinninneruneq sunniutitut misigineqarpoq. Tamatuma saniatigut sulisut meeqqanut tusarnaarnissaq pikkoriffiginerulerpaat, taamaalillutillu inersimasup meeqqallu attaveqatigiinnerat pilersillugulu pitsaanerulersippaat. Tassa illoqarfinni sulisut Najoqqutassiaq iluaqutigalugu meeqqanik oqaloqateqarnissamut siornatigornit ammanerunikkut pitsaaliuineq pitsaanerulersippaat.

KINGUAASSIUUTITIGUT ERNUMANARTUMIK PISSUSILERSORNEQ

Immikkoortumi tulliuuttumi sammineqarpoq kinguaassiuutitigut kannaguttaatsuliortutut pissusilersorneq, tassa 'meeqqat kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersornerat killissanillu paasiuminaatsitsinerat'.

Illoqarfinni malittarinnilluni misissuinermi aperisoqarpoq Killiliisap Najoqqutassiaani meeqqat kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersornerat pillugu atuarnerunissaq ilisimasaqarnerunissarluunniit pisariaqartinneqarnersoq. Tamatumani illoqarfinni sulisut 46 %-ii akippat sammisaq pillugu atuarnerunissartik pisariaqartissimallugu.

Takussutissiaq 27: Meeqqat akornnganni kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersorneq pillugu illoqarfinni sulisut paasisaqarnerunissaminnik pisariaqartitsinerat. Apeqqut: Meeqqat kinguaassiuutitigut ernumanartutut kannгуттаatsuliortutulluunniit pissusilersortut pillugit atuarnerunissamik paasisaqarnerunissamilluunniit pisariaqartitsivit?

Nunaqarfinni sulisut pingasut tamarmik sammisaq pillugu paasisaqarnerunissamik pisariaqartitsisimangillat taamaattumillu malittarinnilluni immersuisitsinermi immikkoortoq immersorsimanagu.

Taamaattumik immikkoortuni ataaniittuni meeqqat kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersortut pillugit nalorninermi Najoqqutassiap iluaqutaaneranik illoqarfinni sulisut kisimik oqaaseqaataat pingaarutillit sammineqarput. Immikkoortumi sulisut paasisutissanut atortussani allaatigisaat tamarluinnarmik sammineqangillat, ukuli ukkatarineqarput: Nalorninnginneruneq iliuuseqarnissamullu piginnaaneqarneruneq.

Meeqqat sakkortuumik pissusilersoraangata Najoqqutassiaq qanoq iluaqutaasartoq atuarfimmi sulisup allaatigaa:

“Najoqqutassiaq piginnaasanik qaffassaattitut ippoq, tassani ilinniarneqartarpoq meeqqat kamarujussuaraangata oqariartuutaat qanoq paasilluarneqarnerusinnaanersut. Meeqqat pissusilersornerminnut tunngavigisaat ilaannikkut takujuminaatsittarpara, maannali paasiuminartinneruara.”

Sulisup matumani ersersippaa meeqqap pisariaqartitsinerani paasisinnaasaanik iliuuseqarnissaminut piginnaaniginnerulersimalluni. Tassa pisuni artornarsinnaasuni meeqqap pisariaqartitaanik iliuuseqarnissamut Najoqqutassiaq iluaqutaasimavoq.

Atuarfimmi sulisoq alla ima oqaluttuarpoq:

*“Kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimaneq pissutigalugu meeraq ikioqqulluni
nillianersoq imaluunniit sumiginnagaarujussuarneq pissutigalugu
kinguaassiuutinik sammisaqarpallaarnersoq killeqanngitsumillu
pissusilersornerseq nalileruminaatsittarpara. Pisut taakku marluk meeqqat
akornganni immikkoortinnissaannut paasinissaannullu Najoqqutassiaq
iluaqutigaaara.”*

Sulisup taamaalilluni oqaluttuaraa meeqqamut kinguaassiuutitigut
atornerlunneqarsimasinnaasumut kinguaassiuutitigulluunniit kannguttaatsuliortutut
pissusilersornerminut arlaannik ernumanartumik atugaqartumut tusarnaarluarnerunissaminut
ilisimasaqarnerulersimalluni.

Ullukkut unnuakkullu paaqqinnittarfimmi sulisup Najoqqutassiami kinguaassiuutitigut
ernumanartumik pissusilersorneq pillugu immikkoortumi sammineqartut suleqatiminut
ingerlateqqippai:

*“Najoqqutassiami immikkoortoq atuareerlugu suleqatiga pisariaqartumik
ilisimasaqalerniassammat paasisakka ingerlateqqippakka.”*

Najoqqutassiaq meeqqat kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimanagerannik sapinngisamik
siusinnerpaamik paasinninnissamut iluaqutaasinnaammat ilisimasamik suleqammut
ingerlatitseqqiiisoqarneratigut Najoqqutassiap siunertaa eqqortinneqarpoq. Tamannalu
Najoqqutassiap siunertaanut pingaarnermut naapertuuppoq.

Najoqqutassiami meeqqat akornganni kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersorneq pillugu immikkoortoq aamma sulisut akornganni inissaqartitsinerulernermik kinguneqarpoq. Assersuutigalugu meeqqanik ilaqtariinnillu sullissivimmi sulisoq oqaluttuarpoq meeqqat kinguaassiuutinik sammisaqarpallaartut sullinnissaannut ammanerulersimalluni:

“Najoqqutassiamit paasivara meeqqamut tusarnaarluarsinnaaneq pikkoriffigisariaqarlugu. Ilaannikkut meeqqap apereqattaarnissaa piumaffiginissaaluunniit pisariaqarneq ajorpoq, meeqqalli tusaaniarnerunissaa naammattarpoq. Tassa Najoqqutassiamit paasisara, tusarnaarsinnaaneq pissusiuvoq pingaarutilik.”

Sunniutitut misigineqartoq: Nalorninnginneruneq iliuuseqarnissamullu piginnaaneqarnerulerneq

Najoqqutassiami meeqqat akornganni kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersorneq pillugu immikkoortoq illoqarfinni sulisut amerlanerit iluaqutigisimavaat. Sunniutitut misigineqartoq tassaavoq sulisut meeraq kannguttaatsuliortutut pissusilersortoq maluginiaraangamikku uninngaannartarunnaarsimanagerat. Ulluinnarni sulinerminni maluginiakkaminnut nalornissutigisinnaasaminnullu tunngatillugu iliuuseqarsinnaanerit pitsaanerulersimavoq. Tamatuma saniatigut Najoqqutassiap sulisunut allanut inerlateqqinneqartarnera ersarippoq.

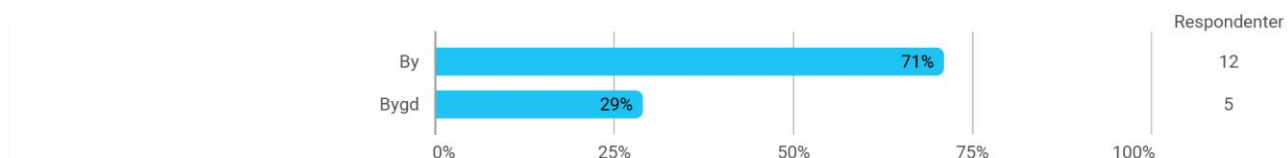
Sulisut ataatsimut isigalugit ilisimasaqarnerulerpasissimapput taamaalillutillu meeqqap kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimasup imaluunniit sumiginnagaanerujussuaq pissutigalugu kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliortutut pissusilersortup paasinissaanut sakkussaqlutik.

Atuarfinni sulisut oqaluttuarput Najoqqutassiaq iluaqutigalugu ilisimasaqarnerulersimallutik taamaalillutillu meeqqat atugarliortut paasipallannerusinnaallugit. Ullukut unnuakkullu paaqqinnittarfinni sulisut aamma Najoqqutassiami sakkussat sammineqartullu pillugit ilisimasat avitseqatigiissutigisarpasippaat. Meeqqanik ilaqtariinnillu sullissivinni sulisut Najoqqutassiaq iluaqutigalugu meeqqat kinguaassiuutinik sammisaqarpallaartut tusarnaarluarnissaasa pingaaruteqassusia paasisimarpasippaat. Sunniutitut misigineqartut Najoqqutassiami siunertaasumut arlalitsigut naapertuupput: Kinguaassiuutitigut atornerlueqqittoqarnissaanik

pitsaaliuineq, kinguaassiuutigut atornerluisoqarsimaneranik sapinngisamik siusinnerpaamik paasinninnissaq minnerunngitsumillu meeraq pillugu pasitsalaaginnarnermi ernumalaaginnarnermiluunniit iliuuseqarnissaq.

KOMMUNE KUJALLEQ

Kommune Kujallermi illoqarfinni sulisut 71 %-iisa nunaqarfinnilu sulisut 29 %-iisa immersugassaq akisimavaat.

Takussutissiaq 28: Kommune Kujallermi illoqarfinni nunaqarfinnilu akissuteqarsimasut procentinngorlugit amerlassusaat.

Kommunimi nunaqarfiit sisamat malittarinnilluni immersugassamik tigusaqarnatilluunniit immersuisimangillat: Aappilattoq, Egalugaarsuit, Saarloq kiisalu Tasiusaq. Tamatumani Najoqqutassiap inoqarfinnut taakkununga anngussimanginnera pissutaasimasinnaavoq.

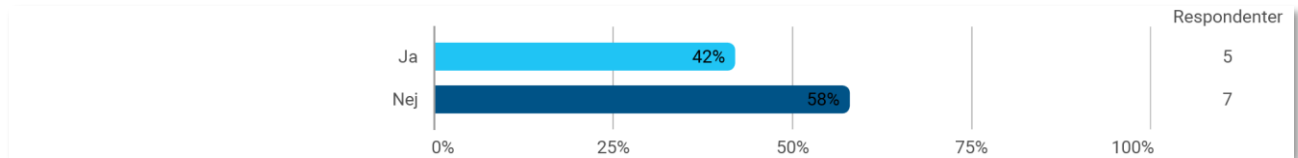
SULISUTUT NALORNINEQ

Immikkoortumi sammineqarpoq sulisutut nalornineq tassaasoq: Meeqqat kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimanagerat pillugu sulisut oqaasinngortitsinissaminnik sapernartitsisut imaluunniit atornerluisoqarsimanageranik pasitsaassinnermi qisuariarnissamut sakkussaaleqisut.

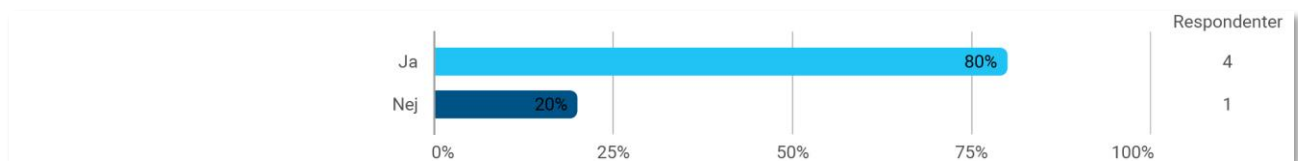
Kommune Kujallermi illoqarfinni nunaqarfinnilu sulisut meeraq kinguaassiuutitigut atornerlunneqarnermik takussutissaqaraangat sulisutut nalornisimapput.

Meeqqalli kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimanagerannik pasitsaassinnermi Najoqqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsinnermut tunngatillugu assigiinngissut ersarippoq. Illoqarfinni nunaqarfinnilu sulisut Najoqqutassiamik atuarnissaminnik pisariaqartitsisut amerlassusaat ataani titartagartaliussami takuneqarsinnaapput. Illoqarfinni sulisut 42 %-iisa nalorninnermi

Najoqqutassiamik atuarnissartik pisariaqartissimavaat, nunaqarfinnili nalorninermi Najoqqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsisut 80 %-iusimallutik.

Takussutissiaq 29: Meeqqat kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimanerannik pasitsaassinermi nalornissuteqalernermi illoqarfinni sulisut Najoqqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsinerat. Apeqqu: Meeraq kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimanermut takussutissamik ersersitsigaangat suleriuseq pillugu nalornissuteqarnermi Najoqqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsisimavit?

Takussutissiaq 30: Meeqqat kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimanerannik pasitsaassinermi nalornissuteqalernermi nunaqarfinni sulisut Najoqqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsinerat. Apeqqu: Meeraq kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimanermut takussutissamik ersersitsigaangat suleriuseq pillugu nalornissuteqarnermi Najoqqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsisimavit?

Malittarinnilluni misissuisitsinermi paasissutissanut tunngavimmit ersersinneqarpoq nunaqarfinni sulisut meeraq ernumassutigigaangamikku suliamik aallartitsissanerlutik nalornissutiginerusaraat. Immikkoortuni ataaniittuni Kommune Kujallermi illoqarfinni nunaqarfinnilu meeqqat kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimasut pillugit suleriuseq pillugu nalorninermi Najoqqutassiap qanoq iluaqutaasimaneramik oqaaseqaatit pingaarnerit sammineqassapput. Immikkoortumi sulisut paasissutissanut atortussani allaatigisaat tamarluinnarmik sammineqanngillat, ukuli ukkatarineqarput: Nalunaaruteqarnerit pillugit ilisimasaqarneruneq iliuseqarnerulersitsisarluunilu paquminarunnaarsitsinerusarpoq.

Illoqarfiit

Malittarinnilluni misissuinermi paassutissanut atortussanit erserpoq sulisut meeqqamik kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimanermik takussutissalimmik oqaloqateqarnissamut sulisutut piareersimanerusutut misigisut. Illoqarfimmi meeqqanik ilaqutariinnillu sullissivimmi sulisoq oqarpoq:

“Kinguaassiuutitigut atornerluineq pillugu meeqqap qanoq aperinissaanik nalornissuteqarnermi Najoqqutassiaq iluaqutaavoq. Quppernerit 18-imiit 24-mut oqaatsit eqqortut atorlugit aperinissamut iluaqutaasut qimerloorpakka.”

Ullukut unnuakkullu paaqqinnittarfimmi sulisup allap kinguaassiuutitigut atornerluisarneq pillugu sammisamik paquminarsaajunnaarniarluni Najoqqutassiaq atorpaa:

“Atornerlunneqarsimasinnaanermut takussutissanik eqqartuinerunissamut [Najoqqutassiaq] iluaqutaavoq. Ammaneruneq, suleqataasunut sunniuteqarluartartoq meerartatsinnillu ikiuinissamut tapersersuinissamullu sulisunik periarfissiilluartussa, tamatsinnut iluaqutaangaarpoq.”

Najoqqutassiami sammineqartoq tunngavigalugu ilisimasanik avitseqatigiinneruneq sulisullu akornganni suleqatigiinneruneq sulisup allaatigaa. Taamatuttaaq eqqartueqatigiinnissamut paquminarsaajunnaarnissamullu tunngavissiisimavoq. Misilittakkanik, ilisimasanik paassutissanillu avitseqatigiinneq ataatsimoornerulersitsisinnaavoq, tamannalu meeqqanik atugarliortunik sullissinissamut kajumissaataasinnaavoq.

Nunaqarfiit

Meeqqap kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimaneranut tunngatillugu suut eqqumaffigineqartariaqarnerannik paasinninnissamut Najooqutassiaq atuarfimmi sulisup iluaqutigisimavaa:

“Meeqqap atornerlunneqarsimaneranik pasitsaassinerup kingorna qanoq pisoqarnissaa eqqumaffiginerulerpara.”

Sulisup taassumap ersersippaa paasiniaanissaminut pikkorinnerulerusulluni taamaattumillu pasitsannermi iliuuseqarnissamut tunuarsimaarniarnani.

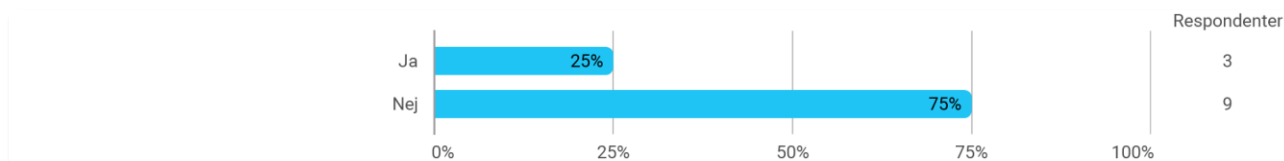
Sunniutitut misigineqartoq: Oqaloqatigiinneruneq paquminarsaajunnaarnerlu

Najoqutassiap Kujallermi illoqarfinni nunaqarfinnilu iluaqutigineqarsimanagera ersarippoq, pingaartumik sulisut nalorninnginnerulersimapput taamaattumillu Najooqutassiami sakkussat iluaqutigalugit sulisutut pikkorinnerulersimagunarlutik. Najooqutassiaq aamma sulisut akornganni oqaloqatigiinnerunissamut aqutissiuussisimavoq taamaalillunilu meeqqat kinguaassiuutitigut atornerlunneqartarnerat pillugu sammisaq paquminarpallaarunnaarluni.

NALUNAARUTEQARNEQ

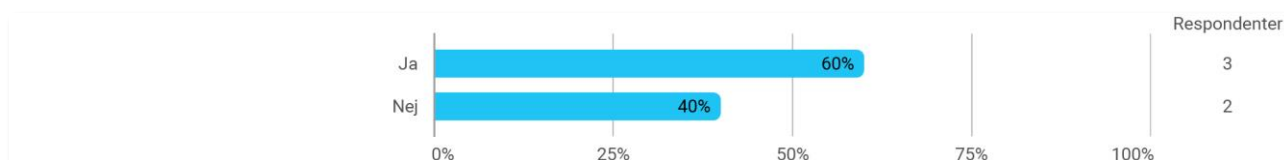
Immikkoortumi tulliuuttumi nalunaaruteqarnerit sammineqassapput, taakku tassaapput meeraq tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsigaangat kommunimut kalerriisarnerit.

Kommune Kujallermi illoqarfiit malittarinnilluni misissuinermi aperineqarput nalunaaruteqarneq pillugu suleriutsimik nalornissuteqarnermi Killiliisap Najooqutassiaanik atuarnissamik pisariaqartitsisimanersut. Illoqarfinni sulisut 75 %-ii akipput nalunaaruteqarnerit pillugit Najooqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsisimanatik. Tassa kommunimi sulisut ataasiakkaat kisimik meeraq ernumassutigisaaq pillugu nalunaaruteqarnermut tunngatillugu nalornisarsimapput.

Takussutissiaq 31: Nalunaaruteqarneq pillugu nalorninermi illoqarfinni sulisut Najoqqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsisimanagerat. Apeqqu: Nalunaaruteqarneq pillugu suleriutsimik nalornissuteqarnermi Najoqqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsisimavit?

Nunaqarfinni sulisut 60 %-iisa nalorninermi Najoqqutassiamik atuarnissartik pisariaqartinnerusimavaat, tassa oqartussaasunut nalunaaruteqarnermi suleriuseq pillugu ilisimasaqarnerunissaq pisariaqartinneqarpoq.

Takussutissiaq 32: Nalunaaruteqarneq pillugu nalorninermi nunaqarfinni sulisut Najoqqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsisimanagerat. Apeqqu: Nalunaaruteqarneq pillugu suleriutsimik nalornissuteqarnermi Najoqqutassiamik atuarnissamik pisariaqartitsisimavit?

Kommune Kujallermi illoqarfinni nunaqarfinnilu sulisut nalunaaruteqarneq pillugu nalornissuteqarnermi Najoqqutassiap iluaqutaasimanera pillugu oqaaseqaataat pingaarnerit immikkoortuni ataniittuni erseqqissarneqassapput. Immikkoortumi sulisut paasissutissanut atortussani allaatigisaat tamarluinnarmik sammineqanngillat, ukuli ukkatarineqarput: Nalunaaruteqartussaataitanermik ilisimasaqarneruneq iliuuseqarnermik kinguneqartarpoq.

Illoqarfiit

Illoqarfimmi ulluklut unnuakkullu paaqqinnittarfimmi sulisoq ima oqarpoq:

“Kinguaassiuutinut peqqinnartumik isiginnittaaseqarneq Najoqqutassiami paasiuiminartumik nassuiarneqarpoq, tamannalu meeqqat akornganni kinguaassiuutinut peqqinnanngitsumik killeqanngitsumillu isiginnittaaseqarnerup paasinissaanut tunngavissiivoq. Taamaalilluni tamatumunnga tunngatillugu qaquguklut nalunaaruteqartoqarnissaanik naliliinissaq ajornannginnerulerpoq.”

Sulisup taamaalilluni Najoqqutassiap siunertaata piviusunnngortinneqarnera assigiinngitsutigut, ilaatigut ‘meeqqat kinguaassiuutitigut atonerlunneqarnissaanik pitsaaliuineq’ aamma ‘meeqqat kinguaassiuutitigut atonerlunneqarsimanerannik sapinggisamik siusinnerpaamik paasinninnissaq, allaatigaa’.

Nunaqarfiit

Nunaqarfinni sulisut allaatigaat ataatsimut isigalugu Najoqqutassiaq nalunaaruteqarnerit pillugu paasissutissiinermut aamma oqartussaasunut nalunaaruteqarnissap siunertaanik pingaarnermik paasinninnissamut iluaqutaasimasoq. Tamatuma saniatigut meeqqat kinguaassiuutitigut atonerlunneqarsimanermut ersiutaannik qisuariaataannillu takunninnissamut sulisut ilisimasaqarnerulerlutilu sakkussaqaalerput. Nunaqarfimmi atuarfimmi sulisumik issuaanermut tulliuuttumit Najoqqutassiap nalunaaruteqarnissamut iluaqutaasimanerannik ersersitsivoq:

“Nalunaaruteqarnerit pillugit paasissutissiinikkut Najoqqutassiaq meeraq pillugu ernumassutinnik nalunaaruteqarnissamut nalorniunnaassutigaaara.”

Nunaqarfimmi allami sulisoq allappoq meeqqat takussutissaannik qisuariaataannillu paasinninnissani sapernartissimallugu. Sulisoq ima oqarpoq:

“Meeqqat pissutsini erloqinartuni assigiinngitsuni qanoq qisuariatarnersut nalugakku Najooqutassiap meeraq ernumassutigisara pillugu nalunaaruteqarnissamat nalorniunnaarsippaanga. Najooqutassiap taama paasissutissiinermigut paasitippaanga ernumanissamat taamaattumillu nalunaaruteqarnissamat tunngavissaqartoq.”

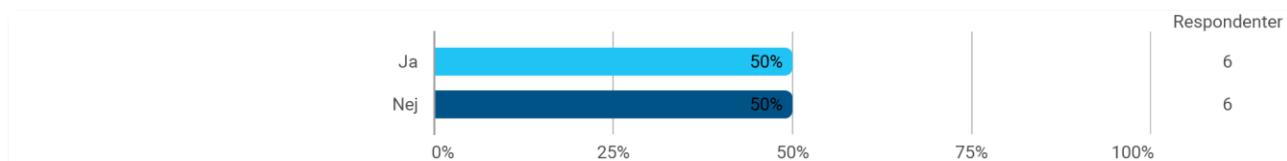
Sunniutitut misigineqartoq: Nalunaaruteqartarnerit pillugit ilisimasaqarnerulernikkut iliuuseqarnerulerneq

Malittarinnilluni misissuisitsinermi sulisut nalilerpaat Najooqutassiami nalunaaruteqartarneq pillugu immikkoortoq pissutigalugu ilisimasaqarnerulernermikkut nalunaaruteqarnerusarnerlutik. Taamaattumik nalunaaruteqatarneq pillugu Najooqutassiami immikkoortoq pissutaalluni meeraq akuliuffigineqartariaqartumik atugalik pillugu ernumanerulersitsivoq. Malittarinnilluni misissiuinermi sulisut arlallit eqqaavaat meeraq ernumanartunik takussutissaqaraangat iliuuseqartarsimanninnerat ersarippoq. Taamaattumik erseqqissarneqarpoq pingaartumik nunaqarfinni sulisut nalunaarusirtussaagaluarlutik ilaannikkut nalunaarusiorneq ajorsimasut. Najooqutassiap nalunaaruteqartarnerup pingaaruteqassusia pillugu immikkoortortaa paasissutissartaalu pissutigalugit amerlanerusunik nalunaaruteqartoqartalerpoq.

KINGUAASSIUUTITIGUT ERNUMANARTUMIK PISSUSILERSORNEQ

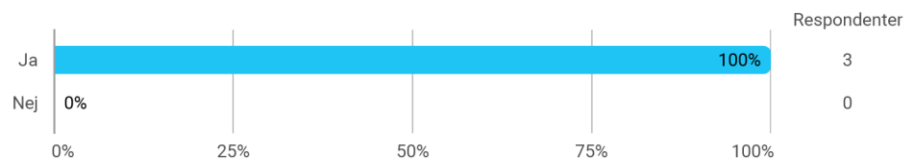
Immikkoortumi sammineqarpoq kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliortutut pissusilersorneq, tassa 'meeqqat kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersornerat killissanillu paasiuminaatsitsinerat'.

Illoqarfinni malittarinnilluni misissuinermi aperisoqarpoq Najoqqutassiami meeqqat kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersornerat pillugu ilisimasaqarnerunissaq pisariaqartinneqarnerisq. Tamatumani illoqarfinni sulisut affaat akipput sammisaq pillugu atuarnissartik pisariaqartissimallugu.

Takussutissiaq 33: Meeqqat akornganni kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersorneq pillugu illoqarfinni sulisut atuarnissamik pisariaqartitsinerat. Apeqqu: Killiliisap Najoqqutassiaani meeqqat kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliortutut pissusilersortut pillugit atuarnissamik paasisaqarnerunissamilluunniit pisariaqartitsivit?

Nunaqarfinni sulisut malittarinnilluni immersugassamik tigusaqarsimasut tamarmik sammisaq pillugu paasisaqarnerunissartik pisariaqartillugu eqqaagamikku assut pisariaqartitsisoqarsimavoq.

Takussutissiaq 34: Meeqqat akornnganni kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersorneq pillugu nunaqarfinni sulisut atuarnissamik pisariaqartitsinerat. Apeqqu: Killiliisap Najoqqutassiaani meeqqat kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliortutut pissusilersortut pillugit atuarnissamik paasisaqarnerunissamilluunniit pisariaqartitsivit?

Immikkoortuni ataaniittuni meeqqat kinguaassiuutininik sammisaqarpallaartut pillugit paasisimasaqarnerunissamik ilisimasaqarnerunissamillu pisariaqartitsinermut tunngatillugu Kommune Kujallermi illoqarfinni nunaqarfinnilu oqaaseqaatinit pingaarnernit erseqqissarneqassaaq. Immikkoortumi sulisut paasissutissanut atortussani allaatigisaat tamarluinnarmik sammineqanngillat, ukuli ukkatarineqarput: Kinguaassiuutitigut atornerluineq pillugu paquminarunnaarsaaneq.

Illoqarfiit

Ulluklut unnuakkullu paaqqinnittarfirmi sulisup kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersorneq pillugu immikkoortup ulluinnarni sulinermi eqqumaniarnerulernermit ilaqutaanera allaatigaa:

“Meeqqat kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersortut pillugit Najoqqutassiami sammisaq iluaqutaavoq. Meeqqat taama pissusilersortarnerat ukkatarineqarnerusariaqartoq eqqumaffigineqartariaqartorlu takusinnaavara.”

Meeqqat kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersortarnerat pillugu Najoqqutassiami sammineqartoq pissutigalugu paquminarsaajunnaartoqarnera ulluklut unnuakkullu paaqqinnittarfirmi allami sulisup allaatigaa:

“Kannguttaatsuliortutut pissusilersornerit [Najoqqutassiami] paasiuminartumik ammasumillu qulaajarneqarput. Sammisag taanna aamma ulluinnarni katsorsaasarnitsinni atorluarsinnaavoq. [Ulluklut unnuakkullu paaqqinnittarfimmi] sulisut nutaanik ilisimasaqalerlutillu sammisag pillugu ammanerusumik oqaloqatigiinnissamut ‘sapiissuseqarnerulerput’.

Nunaqarfiit

Sulisut pingasut malittarinnilluni immersuisitsinermi akissuteqartut tamarnik sammisag pillugu atuarnarunissamik pisariaqartitsinerarput. Najoqqutassiaq pissutigalugu aamma nunaqarfinni paquminarunnaarsaasoqarpoq. Atuarfimmi sulisoq oqaluttuarpoq:

“Meeqqat akornganni kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersorneq pillugu ajornartorsiummik oqaluuserinninnissatsinnut Najoqqutassiaq iluaqutigaarput.”

Sunniutitut misigineqartoq: Kinguaassiuutitigut atorneerluineq pillugu paquminarunnaarsitsineq Malittarinnilluni misissuisitsinermi sulisut allapput kinguaassiuutitigut atorneerluineq pillugu sammisag siornatigut assut paquminartuusimasoq. Malittarinnilluni misissuisitsinermi sulisut eqqaasaat naapertorlugit sammisag tamanna Kommune Kujallermi ammanerujartornermik taarserneqariartorusaarpoq. Taamatuttaaq Najoqqutassiaq kommunimi paquminarunnaarsitsinissamut iluaqutaasimavoq. Kinguaassiuutitigulli atorneerluineq ataatsimut isigalugu inuiaqatigiinnit tamanit ammasumik eqqartorneqartarniassammat tamanna suli sulissutigineqassaaq. Sammisag pillugu ammanerujartortoqartillugu kinguaassiuutitigut atorneerluisoqarnissaa pitsaaliorneqarnerujartuinnassaaq. Meeqqat kinguaassiuutitigut atorneerlunneqartarnerat pillugu ammanerusoqaraluartoq suli suliassarpassuaqarpoq. Sulisut naapertorlugit meeqqat kinguaassiuutinik sammisagarpallaartut pillugit sammisag nutaajuvoq, tamannalu sammisag pillugu qaammarsaanerusoqartariaqarneranut takussutissaavoq.

PINGAARNERTUT INERNILIUSSAQ

Killiliisap Najoqqutassiaa sulisunut, ilinniarsimasunut ilinniarsimangitsunullu, ulluinnarni meeqqanik inuusuttunillu susassaqarfinni assigiinngitsorpassuarni suliaqartunut nassiussuunneqarpoq. Sulisut meeqqanik kinguaassiuutitigut atornearluisarnermik pitsaaliueqataasinnaasut tamaasa ikiorsernissaat siunertaasimavoq. Najoqqutassiaq qanoq atorneqartarlunilu sunniuteqartoq misissorniarlugu malittarinnilluni immersugassaq sulisunut katillugu 296-inut nassiunneqarpoq. Sulisut 151-it, katillugit 51 %-it, malittarinnilluni misissuisitsinermi akipput, akissutinillu erserpoq Najoqqutassiaq siunertamut naapertuuttumik sunniuteqartoq.

Najoqqutassiap sunniutaanik sunniutitullu misigineqartunik malittarinnilluni nalunaarusiorneq nuna tamakkerlugu misissorneqarpoq, tassangalu erseqqissumik takutinneqarlunilu nalilerneqarpoq Najoqqutassiaq siunertaasumut naapertuuttumik atorneqarnersoq.

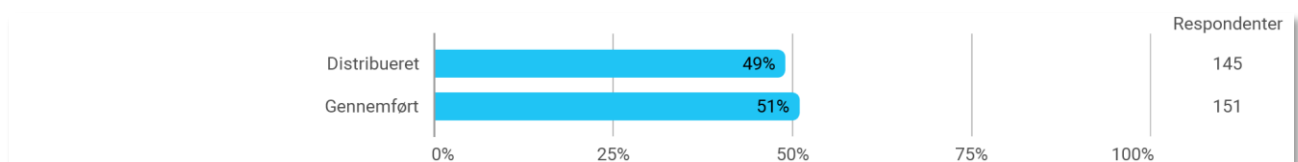
Najoqqutassiamik suliaqarnermi uku siunertarineqassasut aalajangersarneqarpoq:

- Meeqqat kinguaassiuutitigut atornearlunneqarnissaannik imaluunniit atornearlunneqaqqinnissaannik pitsaaliuinissaq.
- Sapinngisamik siusinnerpaamik meeqqat kinguaassiuutitigut atornearlunneqarnerannik paasinninnissaq.
- Kinguaassiuutitigut atornearlunerit unitsinneqarniassammata meeqqallu eqqortumik ikiorneqarniassammata meeqqanik atornearluisoqarneranik pasitsaassinermi ilisimasaqarnermiluunniit iliuuseqarnissaq.

Malittarinnillu nalunaarusiap siunertaa makkuninnga immikkoortortaqrpoq:

- Najoqqutassiap sinerissami sumiiffinni sorlerni tiguneqarsimaneranik, tassangalu ilanngullugit Najoqqutassiap piumaneqarneranik imaluunniit siammarterneqarnissaanik pisariaqartitsinermik, qulaajaaneq.
- Najoqqutassiap siunertaanut naapertuuttumik Najoqqutassiap atorneqarneranik nalilersuineq.
- Najoqqutassiap sumiiffinni ataasiakkaani atorneqarnissaanut nunalu tamakkerlugu suliaqaqqinnermut kaammattuuteqarneq.

Ataani titartagartaliussami takutinneqarpoq Najoqqutassiamik malittarinnilluni misissuineq nunami tamarmi sulisunut 296-inut nassiunneqartoq. Sulisunit 296-iusunit 151-it (tassa 51 %-ii) nunatsinni kommuninit tamaneersut malittarinnilluni misissuisitsinermi akissuteqarput. Sulisut 296-it malittarinnilluni immersugassamik tigusaqarsimasut sulisut Najoqqutassiamik atuarsimasut tigusaqarsimasulluunniit amerlassusiviinut takussutissaanngillat. 51 %-it akissuteqarnerat assut naammagisimaarnarpoq Najoqqutassiallu sinerissami sunniutaanik tutsuiginartumik malittarinninnermut nalilersuinnermullu atorneqarsinnaalluarluni.

Takussutissiaq 35: Kommunini tamani akissuteqartut procentinngorlugit

SIUNERTAQ 1: QULAAJAANEQ

Najoqqutassiap nunami tamarmi siammarterneqarneranik qulaajaaneq malittarinnilluni nalunaarusiornerup siullertut siunertaraa. Qulaajaanermi ersersinneqarpoq Najoqqutassiaq nunatsinni kommunini tallimaasuni inoqarfinnut minnerusunut nunaqarfinnulluunniit avinngarusimanerusunut 19-inut sulii siammarterneqartariaqarunartoq. Malittarinnilluni misissuinermit akissuteqarfiusimanngitsunit ersersinneqamisaarpoq Najoqqutassiaq sulii tiguneqarsimanngitsoq. Sumiiffiit pineqartut tassapput:

1) Avannaata Kommunia:

- a. Qeqertat
- b. Savissivik
- c. Siorapaluk

2) Kommune Qeqertalik:

- a. Niaqornaarsuk
- b. Ikerasaarsuk
- c. Iginniarfik
- d. Ikamiut
- e. Kangerluk

3) Qeqqata Kommunia

- a. Napasoq

4) Kommuneqarfik Sermersooq

- a. Ittoqqortoormiit
- b. Qeqertarsuatsiaat
- c. Isortoq
- d. Kuummiit

- e. Sermiligaaq
- f. Tiilerilaaq

5) Kommune Kujalleq:

- a. Aappilattoq
- b. Eqalugaarsuit
- c. Saarloq
- d. Tasiusaq

Najoqqutassiami siunertarinearpoq nunatsinni meeqqanik inuusuttunillu sullissisut, ilinniarsimasut ilinniarsimangitsullu, tamaasa ikiorsernissaat. Najoqqutassiap siammarterneqarneranik qulaajaanermi ersersinneqarpoq malittarinnilluni misissuisitsineq inoqarfinit nunatsinni katillugu 19-init akineqarsimangitsoq. Najoqqutassiap malittarinnilluniluunniit misissuisitsinerup qulaani allattorsimaffimmi eqqaaneqartunut angussimanginnera tamatumani pissutaasimasinnaavoq. Najoqqutassiamik qulaajaanermi erserpoq nuna tamakkerlugu sulisut sullinniakkat 75 %-iisa Najoqqutassiaq tigusimagaat. Tassa Najoqqutassiami sullinniakkat amerlanerpaartaasa siunertamut naapertuuttumik Najoqqutassiaq malittarinnillunilu immersugassaq tigusimavaat.

25 %-it, imaluunniit inoqarfiit 19-it, sinneruttut malittarinnilluni misissuinerme akisimangitsut Najoqqutassiaq tigusimagunangilaat. Tamanna tunngavigalugu kaammattuutigineqarpoq Najoqqutassiaq angussimanersoq paasiniarlugu inoqarfiit taakku attavigineqassasut. Najoqqutassiaq angussimangippat kaammattuutigineqarpoq Najoqqutassiaq tamatumalu siunertaa pillugu qaammarsaasoqassasoq Najoqqutassiallu sulisunut siammarterneqarnissaanik neqerooruteqartoqassasoq.

Nalilerneqarpoq siunertami siullermi Najoqqutassiamik malittarinnineq, tassa Najoqqutassiap tiguneqarsimaneranik qulaajaanek, aamma nuna tamakkerlugu malittarinnilluni misissuineq imminnut naapertuuttut.

SIUNERTAQ 2: NAJOQQUTASSIAP SUNNIUTAANIK

NALILERSUINEQ

Najoqqutassiamik malittarinninnermi siunertaasut aappaat tassaavoq 'Najoqqutassiap siunertaanut naapertuuttumik Najoqqutassiaq atorneqarnerisq' paasiniassallugu. Tamanna Najoqqutassiap sunniutaatut sulisunit pingaarnertut misigineqartup kingorna malittarinnilluni sulinermi aallaavigineqartutut sammisanut pingasunut immikkoortillugu saqqummiunneqarpoq:

- 1) [Sulisutut nalornineq](#)
- 2) [Nalunaaruteqarneq](#)
- 3) [Meeqqat akornanni kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersorneq](#)

Sulisut malittarinnilluni misissuinerme akissutaat pingaarnertullugit sammisat taakku pingasut toqqarneqarput.

Immikkoortumi tulliuttumi Najoqqutassiap nunatsinni kommunini tallimaasuni sunniutai sammineqarput:

Avannaata Kommunia

Nalorninermut tunngatillugu: Iliuuseqarneruneg

Sulisut nalorninerminni iliuuseqarnerunerat ulluinnarni sulinermut ajunngitsumik sunniuteqartutut misigineqarpoq, tamannalu meeqqat pisariaqartitaannik paasinninnerusinnaanertut nalilerneqarpoq. Avannaata Kommuniani sulisut eqqumaniarnerunerat Najoqqutassiami sakkussat tunngavigalugit pasitsannermi iliuuseqarnerunermut takussutissaavoq. Sulisut nalorninermi iliuuseqarneruneranut tunngatillugu Najoqqutassiaq taamaalilluni Avannaata Kommuniani siunertamut naapertuuttumik iliuuseqarnissamut kajumissaarutaavoq.

Nalunaaruteqarnermut tunngatillugu: Nunaqarfinni sulisut kiserliortarnerat

Paasissutissanut atortussani arlaleriarluni erseqqissarneqarpoq Avannaata Kommuniani sulisut inoqarfinni minnerusuni avinngarusimasuniluunniit najugaqartut kiserliortarnerarlutillu qasunerartartut. Nalunaaruteqartarnernik suliaqarnermi sulisut tapersersorneqarnissaannut ilitersorneqarnissaannullu Najoqqutassiaq iluaqutaasimagaluartoq kaammattuutigineqarpoq kommunimi inoqarfiit minnerusut ukkataralugit Najoqqutassiap suli atuutsinneqarnerunissaa immikkut sulissutigineqassasoq. Najoqqutassiaq pillugu ornigulluni sukumiisumik ilinniartitsinissaq pikkorissaanissarluunniit kaammattuutigineqarpoq. Tamatuma saniatigut kaammattuutigineqarpoq Qitiusumik Siunnersuisarfik¹¹ qanimut suleqatigalugu ikorfartorneqarluni oqaloqateqarnissap siunertaa pillugu qaammarsaasoqassasoq. Tamanna kaammattuutigineqarpoq sulisut oqariartuutaat naapertorlugu tassaasoq Najoqqutassiami ikorfartorneqarluni oqaloqateqarneq, suleqatinilluunniit oqaloqateqartarneq pillugit siunertaasut paasineqartartut tunngavigalugit.

¹¹ Maanna Inuttaasunut immikkoortortartaqarfimmi

*Meeqqat akornganni kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersornermut tunngatillugu:
Sammisaq ataatsimut isigalugu ilisimasaqanngippallaarneq*

Malittarinnilluni misissuinerup ersersippaa sulisut Avannaata Kommuniani illoqarfinni nunaqarfinnilu najugaqartut meeqqat kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersortarnerat pillugu ilisimasaqarnerusariaqartut. Illoqarfinni sulisut Najoqqutassiaq ilisimasaniq eqqaasitsissutitut uteqqiinertulluunniit atornerusimavaat, nunaqarfinnilu sulisut sammisaq nutaatut pitsaaliuillunilu suliaqarnermi ilisimasassarsiorfittut pissarsiaqarfiulluurtut imaluunniit pisoqassagaluarpaa qanoq iliornissaminnut sakkussatut isigisimavaat. Taamaattumik Najoqqutassiaq Avannaata Kommuniani meeqqat kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliortutut pissusilersortut pillugit suliani suliaasinnaasuniluunniit eqqumanianerunissamut iluaqutaasimavoq.

Malittarinnilluni misissuinermi paasissutissanut atortussanit ersersinneqarpoq meeqqat kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersortarnerat ataatsimut isigalugu ilisimasakippallaartoqartoq. Immikkoortut qulaani eqqaaneqartut aallaavigalugit Najoqqutassiaq suli atuutsinnerulerniarlugu suliniutaasinnaasut eqqartorneqarsinnaapput. Nunaqarfinni sulisunut tamanna pingaartumik atuuppoq, taamaalilluni meeqqat kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliortutut ernumanartutulluunniit pissusilersortut pillugit suliat pitsaanerpaamik sularineqarnissaat taparserneqarsinnaaniassammat.

Malittarinnilluni misissuineq tunngavigalugu inerniliisoqarsinnaavoq Najoqqutassiaq iluaqutigalugu Avannaata Kommuniani sulisut ulluinnarni meeqqanik inuussuttunillu sullissisut meeqqat kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersortut sullinnissaannut ilisimasaqalerlutillu sakkussarsisimasut.

Kommune Qeqertalik:

Nalorninermut tunngatillugu: Paasiniaaneruneq

Najoqqutassiaq pissutigalugu illoqarfinni sulisut meeqqanik atugarliortunik paasiniaanerupput. Meeqqat kinguaassiuutitigut atonerlunneqarsimasut pillugit sulianut artornartunut tunngatillugu iliuuseqarnissamut tunuarsimaannginneruneq iliuuseqarnerunerlu nunaqarfinni sulisut sunniutitut misigaat.

Sulisut eqqaavaat meeraq ernumanartoqarnermik takussutissalik pillugu suliani imaannaanngitsuni iliuuseqarnissamut tunngatillugu nalornisoqartartoq. Tamanna pingaartumik nunaqarfinni atuuppoq. Immikkoortut taakku aallaavigalugit kaammattuutigineqarpoq Qitiusumik Siunnersuisarfik qanimut suleqatigalugu Najoqqutassiaq pillugu ingerlaavartumik ilinniartitsineq ornigulluniluunniit ilinniartitsineq ingerlanneqassasoq.

Nalunaaruteqarnermut tunngatillugu: Nalunaaruteqarnissamut pisussaaffik sakkortunerusoq pillugu ilisimasaqarnerulerneq

Nalunaaruteqarnissamut pisussaaffik sakkortunerusoq pillugu ilisimasaqarnerulerneq pissutigalugu sulisut nalunaaruteqarnissaminnik eqqumaffiginninnerunerat Najoqqutassiamik malittarinnilluni misissuinermit ersersinneqarpoq. Nalunaaruteqarnissamut pisussaaffik sakkortunerusoq pillugu ilisimasaqarnerulerneq tunngavigalugu naleqqussarnissamut piareersimanerulerneq pingaartumik atuarfimmi sulisunut atuuppoq. Nalunaaruteqarnissamut pisussaaffik sakkortunerusoq pillugu Najoqqutassiami immikkoortoq tamatumani pissutaaqataavoq, tassani nalunaaruteqartussaataitanermik sumiginnaaneq pillaanermik kinguneqarsinnaanera erseqqissumik sammineqarpoq.

*Meeqqat akornganni kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersornermut tunngatillugu:
Sammisaq merserineqarunnaarpoq*

Malittarinnilluni misissuinermit ersersinneqarpoq sulisut arlallit allassimasut meeqqat kinguaassiuutinik sammisaqarpallaartut pillugit sammisaq merserineqartoq. Sulisut oqaaseqaataat oqariartuutaallu naapertorlugit sammisaq merserineqartoq inissaqartitsinerunermik taarserneqarsimasoq, tamannalu Najoqqutassiami sammisaq pillugu ilisimasaqarnerulernikkut piviusunnngortinneqarpoq. Tassa Kommune Qeqertalimmi sulisut sammisaq pillugu ilisimasanik amigaateqartut sammisaq pillugu ammanerusumik suleqatimik kiisalu meeqqat kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersortut ammanerusumik oqaloqatiginissaannut sakkussaqaalersimapput. Qulaani eqqaaneqartut tunngavigalugit inerniliisoqarsinnaavoq Najoqqutassiaq siunertaq naapertorlugu sunniuteqartoq.

Qeqqata Kommunian

Nalorninermut tunngatillugu: Nalornisoqanngilaq

Malittarinnilluni misissuinermit ersersinneqarpoq Qeqqata Kommuniani sulisut ataatsimut isigalugit, ataasiakkaat eqqarsaatigissanngikkaanni, meeqqat kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimasut pillugit oqaasinnguinissartik sapernartinnagulu pasitsaassinermi iliuuseqarnissamut sakkussaaleqinngitsut.

Nalunaaruteqarnermut tunngatillugu: Upalungaarsimaneq ersarilluinnartoq

Qeqqata Kommunian malittarinnilluni misissuinermit paasineqartut naapertorlugit meeqqat atugarliortut pillugit pasitsaassinermi suleriutsimut tunngatillugu paasinnilluinnarsimasut.

Meeqqat akornganni kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersornermut tunngatillugu: Aarlerinaataasinnaasunik illersuutaasinnaasunillu eqqumaffiginninnerneq

Kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersorneq pillugu immikkoortoq pissutigalugu Qeqqeta Kommuniani illoqarfinni anginerusuni kinguaassiuutinut isiginnittaaseq peqqinnartoq ernumanartorlu ersarinnerulersimavoq nunaqarfinnilu sulisut sammisamik paasinnikkiartulerlutik.

Meeqqat akornganni kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersorneq pillugu ammanerunissaq ilisimasaqarnerunissarlu sulisut tamarmik amigaataasimanerarpaat. Malittarinnilluni misissuinermit issuaanernit ersersinneqarluarpoq sullinniakkat isiginnittaatsiminnik allannguiartulersut, tamannalu pasitsannermit iliuuseqartarnissamut Najoqqutassiami siunertaasumut naapertuuttutut inerniliunneqarpoq.

Sulisut taamatuttaaq aarlerinaataasinnaasut illersuutaasinnaasullu eqqumaffiginerulerpaat. Tamanna illuatungeriinnut iluaqutaassaaq, tassami meeqqami aarlerinaataasinnaasut (soorlu allanut attaveqarsinnaanermut piginnaanilunneq kinguaassiuutitigulluunniit ernumanartumik pissusilersorneq) illersuutaasinnaasutut (soorlu eqqarsarluarsinnaassuseq imaluunniit meeqqap peroriartorfimmini ajunngitsumik attaveqarsinnaaneranik nassuiaasinnaaneq) ukkatarineqalermata.

Kommuneqarfik Sermersooq

Nalorninermut tunngatillugu: Sulisoq meerarlu attaveqatigiilluarnerulerput

Najoqqutassiaq pissutigalugu Kommuneqarfik Sermersuumi meeqqat sulisullu attaveqatigiilluarnerulernerat sulisut sunniutitut misigaat. Nalunaaruteqarnermik pisussaaffimmik sakkortunerusumik Najoqqutassiami sammineqartumik paasinninnerneq pissutigalugu sulisut meeqqallu sumiginnakkat attaveqatigiinnerulerput. Sulisut nalunaaruteqarnermik pisussaaffik sakkortunerusoq pillugu immikkoortumik atuarnermikkut meeqqamut iluaqutaasumik iliuuseqarnerulerarput.

Nalunaaruteqarnermut tunngatillugu: Pitsaaliuineq pitsaanagerusoq

Kommuneqarfik Sermersuumi illoqarfinni sulisut Najoqqutassiami siunnersuutit ilitsersuutillu iluaqutigalugit meeqqat atugarliornermik takussutissallit attaveqarfigissallugit ajornannginnerutilerpaat. Atuarfimmi sulisunut meeqqanik pisariaqartitsisunik ikiuinermi ataatsimoortussanut tamanna aamma atuuppoq. Sunniutitut misigineqartut tassaapput oqartussanut nalunaaruteqartarnissap pingaaruteqassusianik paasinninneruneq kiisalu sulisut meeqqanut tusarnaallaqqinnerulernerat, taamaalillutillu inersimasut meeqqallu attaveqatigiinnerannik pilersitsinerat pitsanngorsaanerallu. Tassa illoqarfinni sulisut Najoqqutassiaq iluaqutigalugu siornatigornit meeqqanik oqaloqateqarnissamut ammanerunikkut pitsaaliuinermik pitsaanagerulersitsipput.

Meeqqat akornganni kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersornermut tunngatillugu: Maluginiaaneruneq iliuuseqarnerunermik kinguneqartarpoq

Najoqqutassiami meeqqat akornganni kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersorneq pillugu immikkoortoq Kommuneqarfik Sermersuumi illoqarfinni sulisut amerlanerpaartaasa iluaqutigaat. Sulisut meeraq kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliortutut pissusilersoraangat iliuuseqarsinnaangitsutut piunnaarnerat sunniutitut misigineqarpoq, tassa maluginiaanerunikkut iliuuseqarnerusoqalerpoq. Tamatuma saniatigut Najoqqutassiami ilisimasat suleqatinut ingerlateqqinneqartarnerat pillugu oqaaseqartoqarpoq.

Atuarfimmi sulisut Najoqqutassiaq pissutigalugu meeqqat kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersortut paasiniarneqarnerulernerat sunniutitut misigineqarpoq. Ullukut unnuakkullu paaqqinnittarfinni sulisut ilisimasatik suleqatiminnut ingerlateqqissimavaat. Meeqqanik ilaqtariinnillu sullissivinni Najoqqutassiaq pissutigalugu meeqqanut kinguaassiuutinik sammisaqarpallaartunut tusarnaarnissap pingaartinneqalenera sunniutitut misigineqarpoq. Sunniutitut misigisanut tunngavilersuutit taakku Najoqqutassiami siunertamut assigiinngitsorpasuartigut naapertuupput: kinguaassiuutitigut atornerlueqqittoqarnissaanik

pitsaaliuineq, kinguaassiuutitigut atornerluinerit sapinngisamik siusinnerpaamik paasinissaat minnerunngitsumillu meeraq pillugu pasitsalaaginnarnermi ernumalaaginnarnermiluunniit iliuuseqarnissaq.

Kommune Kujalleq

Nalorninermut tunngatillugu: Nalornineq iliuuseqarnermik taarserneqarpoq

Najoqqutassiami sakkussat Kommune Kujalleri illoqarfinni nunaqarfinnilu nalornineq iliuuseqarnermik taarserneqarmat atornerqarluarsinnaasimapput. Tamatuma saniatigut Najoqqutassiap meeqqanik kinguaassiuutitigut atornerluisarneq pillugu sammisamik paquminarsaajunnaarnera kommunimi kujallerpaami sulisut misigaat.

Nalunaaruteqarnermut tunngatillugu: Nalunaaruteqarneruneq

Najoqqutassiami nalunaaruteqarnissamut pisussaaffik sakkortunerusoq pillugu paasisaqarnerunikkut sulisut nalunaaruteqarnerulerput.

Meeqqat akornganni kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersornermut tunngatillugu:

Sammisamik paquminarsaajunnaarneq

Kommune Kujalleri sulisut oqarput kinguaassiuutitigut atornerluineq paquminarujussuarunnaartoq. Meeqqanulli kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersortunut isiginnittaaseq sulisut suli unamminarnerarpaat. Ilisimasaqannginneq pissutigalugu sammisaq suli paquminartutut isigineqarpoq. Tamanna aallaavigalugu sammisaq pillugu sulisunuinnaangitsoq kisianni aamma innuttaasunut paasisitsiniaaneq qaammarsaanerlu pitsanngorsarneqartariaqarput.

Najoqqutassiamik malittarinninnermi siunertaasut pingajuat kingullersaallu tassaavoq kaammattuuteqarnikkut Najoqqutassiamik sumiiffinni ataasiakkaani suli annerusumik atuutitsilernermit tunngatillugu sulinermit tikkuussinissaq. Kommunini sunniutitut misigineqartut aallaavigalugit taakku qulaani eqqartoqqissaarneqarput.

SIUNERTAQ 3: INNERSUUSSUTIT

Najoqqutassiamik malittarinninnermi siunertaasut pingajuat kingullersaallu tassaavoq Najoqqutassiamik sumiiffinni ataasiakkaani atuutitsineq siunissarlu ungasinnerusiq eqqarsaatigalugu nuna tamakkerlugu suleqqinnissaq pillugu innersuussutinik katersinissaq. Taamaattumik immikkoortumi matumani Najoqqutassiap suli annerusumik atuutinneqalernissaanut immikkut innersuussutit tallimat saqqummiunneqassapput:

Nunaqarfinnik immikkut eqqumaffiginnineq

Najoqqutassiaq sumiiffinni ataasiakkaani suli annerusumik atuutinneqalersinniarlugu nunaqarfiit ukkataralugit sukumiisumik ilinniartitsineq ullormut oqaluuserisassani immikkoortuusinnaavoq. Matumani pingaartumik meeqqat kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliortutut ernumanartutulluunniit pissuseqartut pillugit sammisaq pineqarpoq. Najoqqutassiaq pillugu siunissamut isigisumut Qitiusumik Siunnersuisarfik¹² qanimut suleqatigalugu ingerlaavartumik ilinniartitsineq ornigulluniluunniit ilinniartitsineq kaammattuutigineqarpoq.

¹² Maanna Innuttaasunut Immikkoortortaarfik

Kinguaassiuutit pillugit isiginnittaatsimik peqqinnartumik eqqumaffiginninneruneq

Sulisut aarlerinaataasinnaasut eqqumaffigineruinnarnagit aamma illersuutaasinnaasut eqqumaffiginerulerpaat. Sulisutut meeqqap allanut attaveqartarnikkut piginnaanilunnera kinguaassiuutitigulluunniit ernumanartumik pissusilersornera (tassa aarlerinaataasinnaasut) eqqumaffigiinnarnagit minnerunngitsumilli meeqqap kinguaassiuutit pillugit peqqinnartumik isiginnittaaseqarnera eqqarsarluarsinnaaneralu (tassa illersuutaasinnaasut) ukkatarinissaat pingaaruteqarpoq. Meeqqap immikkut pisariaqartitsinera isiginiarneruinnarnagit aarlerinaataasinnaasut illersuutaasinnaasullu qulaajarneqaraangamik meeraq atugarissaarnerulertarmat marloqiusamik sunniuteqartarput.

Meeqqat kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersortut pillugit qaammarsaaneruneq

Kommune Kujallermi sulisut oqarput kinguaassiuutitigut atorneerluineq pillugu sammisaq paquminarujussuarunnaartoq. Meeqqalli kinguaassiuutitigut ernumanartumik pissusilersortut pillugit isiginnittaaseq sulisut suli unamminarnerarpaat. Ilisimasaqanngissuseq pissutigigunarlugu sammisaq suli paquminartutut isigineqarpoq. Tamanna tunngavigalugu sulisunuinnaanngitsoq inuiaqatigiinnulli tamanut sammisaq pillugu paasissutissiisarneq qaammarsaanerlu pitsanngorsarneqartariaqarput.

Ilinniarfeqafiit aqputigalugit Najoqqutassiamik suli annerusumik atuutsitsilerneq

Kaammattuutigineqarpoq ilinniarfeqarfiit assignnngitsut aqputigalugit, soorlu: SPS (Social Pædagogisk Seminarium), PI (Peqqissarnermik Ilinniarfik), Ilisimatusarfik/Isumaginninnermik siunnersortitut ilinniarfik, Najoqqutassiaq sumiiffinni ataasiakkaani suli annerusumik atuutsinneqalersinnaasoq.

Najoqqutassiap sunniutaanik nalilersuineq

Siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu kaammattuutigineqarpoq ilaatigut piginnaaneqassuseq qaffariarsimangersoq ilaatigullu sulisutut nalornineq appariarsimangersoq nalilersorniarlugu Najoqqutassiap sinerissami sunniutai nalilersorneqassasut.

NAJOQQUTAT ALLATTORSIMAFFIAT

Meeqqanik kinguaassiuutitigut atornerluineq pillugu ilinniagalinnut najoqqutassiaq (2019)

Kinguaassiuutitigut atornerluineq akiorniarlugu Naalakkersuisunit periusissiaq 2018 – 2022 (2018)

Hjortebjerg, N. (2017): Risiko- og beskyttelsesfaktorer. Socialstyrelsen Danmark.

Kalaallit Nunaanni Politiit (2017): Ukiumoortumik nalunaarussiaq

Kalaallit Nunaanni Politiit (2019): Ukiumoortumik nalunaarussiaq

Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 20, 26. juni 2017-imeersoq. Nuuk. Naalakkersuisut.

Børne- og socialministeriet (2020): Samspil og relationer i det pædagogiske læringsmiljø. Danmarks evalueringsinstitut.

MIO (2020): Kommune Qeqertalik – Meeqqat Illersuisuata Kommune Qeqertalimmut angalaneranit nalunaarussiaq, 2019. Nuuk.